

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta (HE 167/2022 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- metsäneuvos Niina Riissanen, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Antti Leinonen, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö
- erikoistutkija Esa-Jussi Viitala, Luonnonvarakeskus
- metsävaltuuskunnan puheenjohtaja Mikko Tirola, MTK:n metsävaltuuskunta
- metsäjohtaja Anna Rakemaa, Suomen metsäkeskus
- erikoistutkija Sampo Pihlainen, Suomen ympäristökeskus
- erikoistutkija Minna Pappila, Suomen ympäristökeskus, edustaen Suomen Luontopaneelia
- metsäjohtaja Marko Mäki-Hakola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- metsäasioiden päällikkö Matti Mäkelä, Metsäteollisuus ry
- yhteiskuntasuhdepäällikkö Anniina Kostilainen, Sahateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- valtiovarainministeriö
- ympäristöministeriö
- Suomen Luontopaneeli
- Suomen yhteismetsät ry
- Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Bioenergia ry
- Koneyrittäjät ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry
- WWF Suomi

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä ja muutettavaksi kestävän metsätalouden määräaikaista rahoituslakia. Uudessa laissa säädettäisiin metsätalouden tukien myöntämisen perusteista ja yleisistä edellytyksistä. Ehdotetut tuet olisivat harkinnanvaraisia. Tukien myöntämiseen, maksamiseen, valvontaan ja muihin vastaviin seikkoihin liittyviin menettelyihin sovellettaisiin ehdotetun lain lisäksi myös valtionavustuslakia. Esityksen tavoitteena on lisätä tukien vaikuttavuutta sekä selkeyttää ja yksinkertaistaa tukiehtoja.

Uutta metsätalouden kannustejärjestelmää koskevan lain valmistelun lähtökohtana on ollut Euroopan unionin valtiontukisääntöjen uudistaminen. Kannustejärjestelmään kuuluisivat seuraavat tuet: taimikon ja nuoren metsän hoito, terveystaloudellisuus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen, metsätalouden tieverkosto, ympäristötuki, metsäluonnon hoito ja kulutus. Suometsän hoidon tuen painopisteenä olisi jatkossa suoalueen tai sen osa valuma-alueen kokonaisvaltainen suunnittelu. Jatkossa ojien kunnostustyöhön ei myönnettäisi tukea. Uutta olisi, että yhdellä tilalla olevan yksityistien perusrakennukseen voitaisiin myöntää tukea. Lisäksi tukea voitaisiin myöntää metsäluonnon hoitoon metsäkeskuksen järjestämän hankehaun ohella myös yksittäisen maanomistajan toteuttamiin töihin. Taimikon ja nuoren metsän hoidon osalta tuen hakemisesta ennen työn aloittamista luovuttaisiin. Taimikon ja nuoren metsän hoitoon tuki myönnettäisiin niin sanottuna vähämerkityksisenä tukena. Muiden kuin vähämerkityksisen tuen osalta tukijärjestelmän käyttöönotto edellyttää notifiointia komissiolle ja komission hyväksyntää.

Valtiontukisäännöistä johtuen uusi tukijärjestelmä voisi olla voimassa seitsemän vuotta. Tukien määrästä ja tarkemmista ehdoista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2023. Siihen liittyen säädettäisiin muun muassa tuen hakemiseen ja lisäselvitysten toimittamiseen liittyvistä määräajoista.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioehdotukseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta sen on hyväksynyt.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä metsätalouden kannustejärjestelmästä

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä esitettävien vähäisin muutoksin.

Valiokunta toteaa, että uuden metsätalouden kannustejärjestelmää koskevan lain valmistelun lähtökohtana on ollut Euroopan unionin valtiontukisääntöjen uudistaminen. Tukijärjestelmän käyttöönotto edellyttää notifiointia Euroopan komissiolle ja komission hyväksyntää. Uuden metsätalouden kannustejärjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 alusta. Nykyisen kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain eli niin sanotun Kemera-lain voimassaolo päättyy 31.12.2023. Hallituksen esitys liittyy Kemera-lakiin esitettävien muutosten osalta esitykseen valtion vuoden 2023 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Tuen tasosta säädetään valtioneuvoston asetuksella, ja vuosittaiset valtion talousarvion määrärahat asettavat puitteet toiminnan laajuudelle.

Yksityismetsätalouden tukijärjestelmällä on suuri vaikutus metsänomistajien kannustamisessa aktiiviseen metsien- ja metsäluonnon hoitoon. Suomessa yksityismetsät ovat tärkeitä metsäteollisuuden puunhuollon ja metsien monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Yksityisten metsänomistajien metsätilat kattavat noin 60 prosenttia metsämaasta (Metsätilastollinen vuosikirja 2021). Metsätalouteen suunnatut kannusteet ovat tutkitusti lisänneet yksityisiä investointeja metsätalouteen ja vaikuttaneet siten merkittävästi siihen, että Suomen metsävarat ovat olleet kasvussa jo 50 vuoden ajan. Valiokunta toteaa, että metsien vuotuinen kasvu on kuitenkin viime vuosina hidastunut. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää, että metsänkasvatuksessa kiinnitetään kasvavaa huomiota hiilensidontaan ja hiilivaraston pitkäaikaiseen lisääntymiseen. Tarkoituksenmukaisesti valituilla metsänhoitotoimilla on mahdollista kasvattaa metsien hiilensidontaa ja varmistaa metsien hiilivaraston lisääntyminen. Panostukset metsien järeytymiskehitykseen, tukkipuun tuotantoon ja monipuoliseen ekosysteemipalvelutuotantoon palvelevat sekä yhteiskuntaa, luonnon monimuotoisuudelle ja ilmastonmuutoksen hillinnälle asetettuja tavoitteita että puuta jalostavaa teollisuutta. Uudistetulla tukijärjestelmällä voidaan jatkossa entistä paremmin turvata yhteiskunnalle syntyviä positiivisia ympäristövaikutuksia ja tukea metsien roolia ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

Esityksessä ja sen mukaisissa tukiehdoissa on kiinnitetty huomioita hakemusten automaattisen käsittelyn ja päätöksenteon mahdollistamiseen. Tavoitteena on ollut selkeyttää tukiehtoja niin, että päätöksenteon automatisointi metsävaratietojen pohjalta esimerkiksi taimikon- ja nuoren metsän hoidossa on mahdollisimman sujuvaa. Lisäksi taimikon- ja nuoren metsän hoidon työläjissä on tarkoitus palata jälkirahoitteiseen tukihallintoon muuttamalla tuki niin sanotuksi de minimis- eli vähämerkityksiseksi tueksi, jolloin nyt käytössä olevasta kaksivaiheisesta tukimenettelystä voidaan luopua. Maa- ja metsätalousvaliokunta on aikaisemmin kestävän metsätalouden rahoitusjärjestelmästä annetun lain muuttamista koskeneen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä pitänyt välttämättömänä, että tukijärjestelmän hallinnointia yksinkertaistetaan (MmVM 1/2016 vp — HE 133/2015 vp). Valiokunta on katsonut, että metsävaratietoja ja sähköisiä palvelujärjestelmiä tulee hyödyntää tehokkaasti ja metsänomistajan tulee voida tehdä kaikki tukijärjes-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

telmään liittyvät ilmoitukset sähköisesti. Valiokunta pitää myönteisenä, että tukiehtojen selkeyteen ja hakemusten automaattisen käsittelyn mahdollistamiseen on metsätalouden kannustejärjestelmää uudistettaessa johdonmukaisesti kiinnitetty huomiota.

Taimikon ja nuoren metsän hoito

Maa- ja metsätalousvaliokunta on vuoden 2023 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa nostanut esiin, että käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä esitetyillä muutoksilla pyritään muun ohella siihen, että taimikot tulevat ajoissa hoidettua ja nuorten metsien hoitorästejä päästään todella vähentämään (MmVL 25/2022 vp — HE 154/2022 vp). Taimikoiden ja nuorten metsien hoidon laiminlyönti heikentää metsien kasvukuntoa, mikä laskee metsien hiilensidontaa ja nostaa tuhoriskiä. Myös puuntuotannon näkökulmasta on erittäin tärkeää lisätä taimikoiden ja nuorten metsien hoidon suoritettavuutta nykyisestä. Lakiehdotukseen sisältyvillä taimikon- ja nuoren metsän hoidon tukiehdolla pyritään ohjaamaan metsänhoitotoita taimikon kehityksen varhaiseen vaiheeseen, jolloin töiden kustannukset ovat kohtuullisia ja niistä saatava tuottavuushyöty yhteiskunnan ja metsien hoidon kannalta on optimaalinen. Myös hiilensidontan näkökulmasta taimikon hoito on edullista tehdä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa siten, että kasvupaikan puuntuotospotentiaali saadaan kohdistettua ainespuuksi kasvatettaviin runkoihin. Valiokunta pitää tärkeänä, että esitettävällä tuella kannustetaan metsänhoitotöiden tekemiseen selvästi aiempaa aikaisemmassa vaiheessa. Toiminta tukee samalla myös Suomen huoltovarmuutta.

Taimikon ja nuoren metsän hoitoon osoitettavan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kohde täyttää vähimmäispinta-alaa ja puuston poistamista koskevat vaatimukset sekä käsittelyn jälkeiset puuston tiheyttä, keskipituutta ja kasvamaan jäävää puustoa koskevat vaatimukset ja ettei kohteelle käsittelyn jälkeen jää välitöntä hoidon tarvetta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset taimikon ja nuoren metsän hoitokohteen vähimmäispinta-alasta, puuston poistamisesta sekä käsittelyn jälkeisistä puuston tiheyttä, keskipituutta ja kasvamaan jäävää puustoa koskevista vaatimuksista, tehdyn taimikon tai nuoren metsän hoitotyön toteamisesta sekä muista laissa säädetyistä tuen myöntämisen edellytyksistä. Valiokunta toteaa, että taimikonhoidossa voidaan vaikuttaa metsän rakenteeseen ja puulajikoostumukseen. Ilmastomuutokseen liittyvien riskien ja siihen sopeutumisen kannalta on erityisen tärkeää, miten taimikonhoidossa vaikutetaan puulajisuhteisiin. Valiokunta korostaa, että valtioneuvoston asetuksella annettavien käsittelyn jälkeistä puustoa koskevien säännösten tulee ensisijaisesti edistää lain 1 §:ssä säädettävää lain tarkoitusta eli puun kasvun lisäämistä, metsien biologisen monimuotoisuuden turvaamista ja lisäämistä sekä ilmastomuutoksen hillintää ja ilmastomuutokseen sopeutumista. Vaatimusten tulee lisäksi olla mahdollisimman selkeitä ja yksinkertaisia, mutta tämä ei kuitenkaan saa johtaa sellaisiin kaavamaisiin ratkaisuihin, jotka ovat ristiriidassa lain tarkoituksen kanssa.

Parhaillaan lausunnoilla olevan asetusehdotuksen mukaan kasvatettavan taimikon tai nuoren metsän keskipituuden tulee työn jälkeen olla vähintään 0,7 metriä ja enintään 12 metriä. Enimmäispituuden osalta asetusehdotus perustuu Luonnonvarakeskuksen selvitykseen, jonka mukaan 16 senttimetrin läpimittainen havupuu on maantieteellisestä sijainnista riippuen 11,4 — 13,4 metrin pituinen. Koivuilla vastaava pituus on 13,9 - 15,4 metriä. Useat tahot ovat esittäneet enimmäispituutta koskevan rajan nostamista erityisesti lehtipuuvaltaisissa kohteissa tai vaihtoehtoisesti keskiläpimittaa koskevien vaatimusten käyttöä. Esityksessä ehdotetaan siirtymistä läpimittaa koskevasta vaatimuksesta pituusvaatimukseen, koska keskipituus on keskiläpimittaa luotetta-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

vammin tunnistettavissa kaukokartoitusaineistosta ja siten vaatimuksena selkeämpi ja hallinnollisesti yksinkertaisempi. Valiokunta katsoo, että enimmäispituutta koskevaa vaatimusta asetettaessa tulee ottaa myös huomioon luonnonmaantieteelliset ja kasvupaikkaan liittyvät olosuhteet ja säätää erillisistä pituusvaatimuksista ainakin havu- ja lehtipuille. Valiokunta toteaa, että tukiehdot ohjaavat lisäksi välttämään tarpeetonta alikasvoksen raivaamista ja kohdentamaan työ kasvatettaviksi valittavien puuyksilöiden hyväksi, jotka voivat koostua useasta kasvupaikalla menestyvästä puulajista. Tämä kannustaa osaltaan metsiköiden kasvattamiseen sekapuustoisena. Riittävä lehtipuusto toimii lämpenevän ilmaston oloissa riskinhallinnan keinona niin metsänomistajille kuin koko yhteiskunnalle varsinkin kuusikoissa.

Suometsien hoito

Lakiesityksen mukaan suometsien tukimuodot uudistuvat merkittävästi aiemmasta. Suometsät ovat ilmasto- ja vesistövaikutustensa vuoksi hyvin haastavia kohteita, joilla on merkitystä myös osana teollisuuden puuhuoltoa. Suometsien hoitotoimenpiteitä ei tällä hetkellä tehdä riittävästi kasvaviin tarpeisiin nähden, jotta metsien kasvu turvemailla voidaan säilyttää ja monimuotoisuutta lisätä sekä pitää suometsien maaperän päästöt kurissa. Ojitettujen alueiden osalta tavoitteena on lisätä puustoon sitoutuneen hiilen määrää ja samanaikaisesti minimoida turpeen hajoamisesta ilmakehään vapautuvan hiilen määrä. Valiokunta korostaa, että metsätalouden kannustejärjestelmästä myönnettävä tuki on suunnattu pääasiassa luonnollisille henkilöille, jotka eivät harjoita ammattimaista metsätaloutta. Suometsien hoitoon liittyy merkittäviä osaamistarpeita ja uuden tiedon omaksumista. On näin ollen tärkeää, että kannustejärjestelmä tarjoaa metsänomistajille mahdollisuuden käyttää ammattiapua toimenpiteiden suunnittelussa ja vaikuttaa tätä kautta suunnittelun ja töiden toteuttamisen laatuun.

Lakiehdotuksen mukaan suometsiin kohdistetun tuen piiriin kuuluvat suometsän hoitosuunnitelma ja suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden sekä piennarteiden tekeminen. Hoitosuunnitelmassa tulee yksityiskohtaisesti selvittää ojien kunto ja perkaustarve, peitteisen metsänkäsitelystä edellytykset ja suoalueen luontoarvot. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hoitosuunnitelmassa kuvatuilla toimenpiteillä vedenpinnan taso turpeessa pysyy tasolla, joka mahdollistaa puuston hyvän kasvun, mutta toisaalta myös estää ilmasto- ja vesistöpäästöjen kannalta merkityksellisen turpeen syvempien kerrosten kuivumisen. Tuen saamisen ehtona on myös, että ojien tarpeetonta kunnostamista vältetään ja selvitetään ensisijaisesti muita keinoja säädellä kuivautusta. Valiokunta pitää hallituksen esityksessä esitettyä siirtymistä valuma-aluekohtaiseen suunnitteluun sekä vesiensuojelutoimenpiteiden aktiiviseen tukemiseen hyvänä ratkaisuna. Vesistökuormitus syntyy valuma-alueella tai sen osavaluma-alueella, joten sen ehkäisemiseen tai vähentämiseen tähtäävät vesiensuojelutoimenpiteet kannattaa kohdistaa toimenpiteestä riippuen joko kuormituksen syntymäalueelle tai valuma-alueella sellaiseen kohtaan, missä niistä on eniten hyötyä. Tukijärjestelmä kannustaa entistä huolellisempaan ojitettujen alueiden käytön suunnitteluun ja vaatii sitä tekevilta ammattilaisilta entistä monipuolisempaa osaamista.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esitettävään suometsän hoitosuunnitelmaan sisältyy myös metsän peitteisen kasvatuksen edellytysten selvittäminen. Tämän arvioidaan lisäävän peitteisen kasvatuksen pinta-alaa, ja sillä voi olla myös monimuotoisuutta lisäävä vaikutus, mikäli hakkuissa kiinnitetään huomiota jätettävien puiden valintaan ja määrään monimuotoisuuden säilyttämisen näkökulmasta. Peitteinen kasvatus vähentää riskiä vesistökuormituksen syntymiselle,

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

sillä alueella on jatkuvasti kasvillisuus, joka ottaa ravinteita maasta kasvuun ja suojaa maanpintaa eroosiolta. Peitteisen kasvatuksen pinta-alan lisääminen siihen soveltuviissa suometsissä on kannatettava toimenpide sekä monimuotoisuuden lisäämisen että vesistökuormituksen vähentämisen kannalta. Valiokunta korostaa, että metsänkäsittelymenetelmä tulee valita ottaen huomioon kasvupaikan olosuhteet ja maanomistajan kyseiselle kohteelle asettamat tavoitteet.

Muita tuen piiriin kuuluvia työlajeja

Lakiesityksen metsätalouden tieverkkoa koskevan 3 luvun mukaan metsätien tekemisen tukea voidaan jatkossa myöntää yhteishankkeiden lisäksi myös yksityisen maanomistajan yksinään toteuttamille yksityistien perusparannushankkeille. Lakiesityksen mukaan perusparannus voi kohdistua myös yksityistiehen, jolla on merkitystä metsätalouden kuljetusten kannalta. Valiokunta pitää tärkeänä, että yksityisteiden korjausvelkaa saadaan purettua. Metsätieverkoston rapautuminen vaikeuttaa teollisuuden puuhuoltoa merkittävästi. Toimiva tieverkosto tukee myös metsien virkistyskäyttöä ja metsäpalojen torjuntaa. Uusina edellytyksinä tiehankkeissa myönnettävälle tuelle esitetään muun ohella, että sillan rakentamista tai korjaamista koskeville hankkeille on nimettävä riittävän ammattitaidon omaava ulkopuolinen valvoja ja että rumpuihin ja siltoihin liittyvien toimenpiteiden yhteydessä tulee varmistaa vesieliöstön esteetön liikkuminen. Suomessa on selvitysten mukaan arviolta 90 000 — 95 000 vesistörumpua, joista joka toisen arvioidaan aiheuttavan ainakin osittaisia liikkumisesteitä kaloille ja muille vesieläimille sekä maaeläimille. Valiokunta pitää tärkeänä, että vaelluskalojen nousua luontaisille lisääntymisalueille edistetään vaihtamalla liikkumisesteitä aiheuttavia siltarumpuja esteettömiin rakenteisiin aina kun se on mahdollista.

Lakiehdotuksen 4 luku koskee metsien biologisen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja metsäluonnon hoitamiseksi myönnettäviä tukia. Esityksen mukaan metsäluonnon hoidon tukea voidaan myöntää muun muassa elinympäristöjen kunnostukseen ja ennallistamiseen sekä metsätaloudesta aiheutuneiden vesistöhaittojen vähentämiseen sekä näiden toimien ohella tehtävään riistan elinympäristöjen parantamiseen. Metsäluonnon hoidon osalta esitetään muutosta tuensaajaan siten, että tukea voidaan myöntää myös yksityiselle maanomistajalle hänen hakemuksensa perusteella ilman Metsäkeskuksen hankehakuun osallistumista. Esitys mahdollistaa metsänomistaja- ja toimijalähtöisten luonnonhoitotöiden kustannustehokkaan suunnittelun ja toteutuksen, mikä kannustaa metsäluonnonhoitohankkeiden laajempaan toteutukseen. Uutena työläjina lain 4 lukuun esitetään sisällytettäväksi myös metsänhoidollinen kulutus. Kulotuksen lisääminen on merkityksellistä osana metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistamista. Valiokunta katsoo, että kulotuksessa poltettavan puuston korvaaminen on kannatettava toimenpide, mikä voi riittävän laajasti toteutettuna lisätä kulotuksia talousmetsissä ja näin parantaa paloympäristöjen tilaa sekä metsäpaloja vaativien lajien elinolosuhteita.

Lopuksi

Lakiehdotuksen mukaan metsätalouden määräaikaaisesta kannustejärjestelmästä annettavan lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ennen lain voimaantuloa maa- ja metsätalousministeriö tekee komissiolle ilmoituksen kannustejärjestelmän tuista lukuun ottamatta taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea. Lain voimaantulo edellyttää komission hyväksymispäätöstä. Komission hyväksyntä on mahdollista saada vain määräajan voimassa oleville tukijärjes-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

telmille. Uuden tukijärjestelmän voimaantulon ajankohdaksi on esitetty vuoden 2024 alkua, ja lakiehdotuksen 58 §:n 1 momentin mukaan laki on voimassa vuoden 2029 loppuun saakka. Kestävän metsätalouden määräaikaisten rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta annettavan lain on kuitenkin tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on lain hyväksynyt. Hallituksen esityksen mukainen uusi tukijärjestelmä edellyttää tukihakemusten käsittelyyn liittyvien tietojärjestelmien uudistamista. Metsäkeskus on aloittanut tietojärjestelmien uudistamisen, ja uudistettujen tietojärjestelmien arvioidaan olevan täysimääräisesti käytettävissä vuoden 2024 alussa. Valiokunta pitää sujuvaa siirtymää uuteen tukijärjestelmään tärkeänä ja korostaa, että metsänomistajille ja muille toimijoille tulee tarjota riittävää opastusta ja ohjausta uuteen tukijärjestelmään liittyen jo hyvissä ajoin ennen tukijärjestelmän voimaantuloa.

Uuteen tukijärjestelmään siirtymiseen ja siirtymäsääntelyyn liittyen valiokunta katsoo, että mahdollisuuteen myöntää taimikon ja nuoren metsän hoitoon uuden lain mukaista tukea ei tule vaikuttaa, minkä pituinen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus samalle kohteelle aiemman lainsäädännön nojalla myönnettyyn tukeen on liittynyt. Lakiehdotuksen 40 §:n mukaan hoito- ja kunnossapitovelvollisuus tulee uuden lain mukaan olemaan viisi vuotta tuen loppuun maksamisesta. Valiokunta esittää jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa kuvatulla tavoin taimikon ja nuoren metsän hoitoon myönnettävää tukea koskevan siirtymäsäännöksen muuttamista siten, että uutta tukea on kaikissa tilanteissa mahdollista myöntää viiden vuoden kuluttua aiemman tuen loppuun maksamisesta. Valiokunta kiinnittää samalla huomiota myös voimassa olevan Kemera-lain ja uuden metsätalouden määräaikaista kannustejärjestelmää koskevan lain mukaisten määräaikojen laskemiseen. Voimassa olevassa Kemera-laissa ja vastaavasti myös uudessa metsätalouden kannustejärjestelmää koskevassa laissa ja lain siirtymäsäännöksiä koskevassa 58 §:ssä useiden määräaikojen laskeminen kytkeytyy tuen loppuun maksamiseen. Maanomistaja saa Metsäkeskukselta maksatusilmoituksen, jonka perusteella tieto tuen loppuun maksamisen ajankohdasta on yksinkertaisesti saatavilla. Maksatustiedot eivät kuitenkaan tällä hetkellä näy Metsäkeskuksen avoimessa karttapalvelussa, mitä on pidetty tuensaajien kannalta ongelmallisena. Valiokunnan saamien tietojen mukaan Metsäkeskuksen sähköistä palvelua on tarkoitus kehittää siten, että tieto maksamisen ajankohtaan kytkeytyvästä hoito- ja kunnossapitovelvoitteen päättymisajankohdasta on mahdollista tarkistaa suoraan palvelusta. Valiokunta pitää tältäkin osin tärkeänä, että siirtyminen uuteen tukijärjestelmään ei aiheuta katkoksia sähköisissä palveluissa tai sekaannusta määräaikojen laskemisessa. Tiedon määräajoista ja tuensaajan velvoitteiden voimassaolosta tulee olla tuensaajilla helposti saatavilla.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki metsätalouden määräaikaisestä kannustejärjestelmästä

1. luku. Yleiset säännökset

5 §. Eräiden valtiontukisääntöjen noudattaminen. Pykälässä esitetään säädettäväksi eräiden valtiontuen sääntöjen noudattamisesta. Pykälän 4 momentissa viitataan EU:n vähämerkityksistä tukea koskevaan sääntelyyn muun kuin taimikon ja nuoren metsän tuen osalta. Koska säännöksessä tarkoitetaan tältä osin nimenomaan lakiehdotuksen 13 §:n mukaista taimikon ja nuoren met-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

sän hoidon tukea, ehdottaa valiokunta momenttia täsmennettäväksi siten, että sen viimeiseen virkkeeseen lisätään sana "hoidon".

3. luku. Metsätalouden tieverkko

18 §. Yksityistien perusparannusta koskevat tuen myöntämisen lisäedellytykset. Pykälässä esitetään säädettäväksi yksityistien perusparannusta koskevan tuen myöntämisen lisäedellytyksistä. Perusparannuksen yhteydessä toteutettavalle uuden tien määrälle esitetään asetettavaksi enimmäismäärä, jonka puitteissa tuettavaa hanketta voidaan pitää säännöksessä tarkoitettuna perusparannuksena. Esityksen mukaisessa pykälän 1 momentin 5 kohdassa ja 3 momentissa viitataan kuitenkin virheellisesti uuden tien vähimmäispituuteen ja leveyteen. Valiokunta ehdottaa 1 momentin 5 kohtaa ja 3 momenttia muutettaviksi siten, että niissä viitataan uuden tien enimmäispituuteen ja vähimmäisleveyteen.

5. luku. Tuen myöntäminen ja maksaminen

33 §. Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat velvoitteet tukipäätöksissä. Pykälässä esitetään säädettäväksi EU-lainsäädännöstä johtuvista velvoitteista tukipäätöksissä. Hakijan oikeusturvan kannalta on tärkeää, että keskeiset EU-lainsäädäntöön ja komission hyväksyntäpäätökseen perustuvat tukea koskevat vaatimukset merkitään tukipäätökseen. Tuen takaisinperintää koskevat vaatimukset ovat tällaisia keskeisiä vaatimuksia. Takaisinperinnästä esitetään säädettäväksi lain 45 §:ssä, jonka mukaan Metsäkeskus tekee Ruokavirastolle esityksen takaisinperinnästä ja Ruokavirasto päättää takaisinperinnästä. Ehdotetusta 33 §:stä saa virheellisesti sen kuvan, että Metsäkeskus vastaisi yksin tuen takaisinperinnästä. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaviksi siten, että niistä poistetaan maininta Metsäkeskuksen takaisinperintävelvoitteista ja viitataan yleisemmin tuen takaisinperintää koskevien tietojen antamiseen tukipäätöksessä.

9. luku. Voimaantulo

58 §. Voimaantulo. Pykälän 4 momentissa esitetään säädettäväksi lakiehdotuksen 13 §:n mukaisen taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen myöntämisestä sellaiselle kohteelle, jolle on jo aiemmin voimassa olleen lainsäädännön nojalla myönnetty tukea tai jota koskee aiemman lainsäädännön mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Lakiehdotuksen 6 §:n 2 momentin mukaan tukea ei saa käyttää sellaiseen työhön tai toimenpiteeseen, joka laissa säädetään maanomistajan velvollisuudeksi. Lakiehdotuksen 40 §:n mukaan taimikon ja nuoren metsän hoitoon tukea saanut yksityinen maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olevan alueen hoidosta ja kunnossapidosta viisi vuotta toimenpiteelle myönnetyn tuen loppuun maksamisesta. Aiemmin voimassa olleessa lainsäädännössä tämän hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden pituus on ollut seitsemän tai kymmenen vuotta, eikä siihen esitetä hallituksen esityksessä muutoksia. Valiokunta katsoo, että aiemman lainsäädännön mukaisen hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden pituuden vaihtelusta huolimatta uuden lain 13 §:n mukaista tukea taimikon ja nuoren metsän hoitoon tulee voida myöntää, kun viisi vuotta on kulunut samalle kohteelle aiemmin myönnetyn tuen loppuun maksamisesta. Näin metsä tulee hoidettua kaikissa kohteissa metsän hoitotarpeen kannalta oikeampaan aikaan kuin siinä tilanteessa, että metsänomistaja joutuisi tuen saadakseen odottamaan aiemman lainsäädännön mukaisen pidemmän hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

päättymistä. Siirtymäsäännöksen muutos ei vaikuta aiemman lainsäädännön mukaisen hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden pituuteen, joka säilyy muutoksesta huolimatta ennallaan siihen saakka, kunnes metsänomistaja mahdollisesti hakee uuden lain mukaista tukea ja hänelle asetetaan tukipäätöksessä uuden lain mukainen hoito- ja kunnossapitovelvollisuus. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tälle jatkossa de minimis -tukena myönnettävää taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea koskevalle siirtymäsäännöksen muutokselle ei ole ennalta arvioiden estettä EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 167/2022 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 167/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

metsätalouden määräaikaista kannustejärjestelmästä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää ja sovittaa yhteen taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä metsän hoitoa ja käyttöä. Tämän lain nojalla rahoitetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on:

- 1) lisätä metsien kasvua;
- 2) turvata ja lisätä metsien biologista monimuotoisuutta;
- 3) edistää metsätalouden vesiensuojelua;
- 4) hillitä ilmastonmuutosta ja edistää metsien sopeutumista ilmastonmuutokseen;
- 5) pitää yllä metsätalouden tieverkkoa.

2 §

Soveltamisala ja rahoituksen kohdentamista koskevat rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettua rahoitusta voidaan valtion talousarviossa vuosittain osoitetun määrärahan rajoissa kohdistaa vain niihin metsiin, jotka kuuluvat metsälain (1093/1996) soveltamisalaan sekä niihin valtioneuvoston periaatepäätökseen perustuviin yksityisiin luonnonsuojelualueisiin, joiden rauhoitusmääräysten mukaan rahoitettava toiminta on sallittu. Rahoitusta ei kuitenkaan saa tällöin kohdistaa edellä tarkoitetuilla luonnonsuojelualueilla tehtäviin ympäristötukisopimuksiin. Rahoitus kohdennetaan tämän lain mukaisten tuensaajien omistuksessa tai hallinnassa oleviin metsiin. Suometsän vesiensuojelutoimenpiteen, piennartien tekemisen, metsäluonnon hoidon, metsätien tekemisen ja yksityistien perusparannuksen katsotaan kohdentuvan tämän lain mukaisten tuensaajien omistuksessa tai hallinnassa oleviin metsiin, vaikka toimenpiteitä ja töitä

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

osin tehdään muulla alueella, jos töiden tai toimenpiteiden tavoitellut vaikutukset kohdistuvat tuensaajiin. Rahoitus myönnetään tukena.

Tässä laissa tarkoitettua rahoitusta ei saa käyttää luonnonsuojelulain (/) 48 §:n nojalla alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta tehdyn sopimuksen perusteella maksettaviin korvauksiin tai korvauksiin, joista mainitun lain 113 §:ssä tai 126 §:n 2 momentissa taikka muutoin erikseen säädetään, eikä korvauksiin, jotka perustuvat ennen mainittujen lainkohtien voimaantuloa voimassa olleisiin vastaaviin säännöksiin.

Tässä laissa tarkoitettua rahoitusta ei saa käyttää viranomaisen tai julkista hallintotehtävää hoitavan tekemään suunnittelu- ja selvitystyöhön.

Metsällä tarkoitetaan tässä laissa metsämaata, kitumaata, joutomaata ja muuta metsätalousmaata.

3 §

Suhde valtionavustuslakiin ja julkisia hankintoja koskeviin säännöksiin

Tässä laissa tarkoitettuun tukeen sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001) lukuun ottamatta sen 13 §:n 3 ja 4 momenttia.

Suomen metsäkeskus, jäljempänä *metsäkeskus*, toimii tässä laissa säädettyjen tukien osalta valtionapuviranomaisena. Metsäkeskuksen myöntämän tuen takaisinperintää ja ympäristötukisopimuksen purkamista ja irtisanomista koskevien päätösten osalta valtionapuviranomaisena toimii kuitenkin Ruokavirasto. Silloin, kun kyse on ympäristötuen palauttamisesta ja sopimuksen irtisanomisesta metsätuhotilanteissa, metsäkeskus ja Ruokavirasto toimivat valtionapuviranomaisina jäljempänä säädetyn mukaisesti.

Tässä laissa tarkoitettulla tuella rahoitettavaan hankintaan sovelletaan julkisia hankintoja koskevia säännöksiä siltä osin kuin hankinta kuuluu julkisten hankintojen soveltamisalaan. Jos hankinnan arvo alittaa kansallisen kynnysarvon ja jos tuen määrä perustuu hyväksyttäviin kustannuksiin, tuensajaan tulee huolehtia siitä, että tuettavan työn tai toimenpiteen toteuttamiseen liittyvistä hankinnoista pyydetään riittävä määrä tarjouksia. Tarjouksia ei kuitenkaan tarvitse pyytää alihankinnan järjestämisestä eikä alihankkijan työn valvonnasta ja ohjaamisesta, jos tuettavan työn tai toimenpiteen toteuttamisesta vastaavana tilaajana on toteuttamissuunnitelman laatija.

4 §

Tuensaaajat

Tämän lain mukainen tuki voidaan myöntää vain yksityiselle maanomistajalle. Tässä laissa *yksityisellä maanomistajalla* tarkoitetaan:

- 1) luonnollista henkilöä;
- 2) maanvuokraoikeuden, testamenttiin perustuvan käyttöoikeuden, lesken hallintaoikeuden, eläkeoikeuden tai muun vastaavan oikeuden haltijaa, jos haltija on luonnollinen henkilö;
- 3) yhteisöä, yhtymää ja kuolinpesää, jonka yhtiömiehenä, jäsenenä tai osakkaana on vain luonnollisia henkilöitä ja jossa yhteisön ja yhtymän pääasiallisena tarkoituksena on maatala- tai metsätalouden harjoittaminen;
- 4) säätiötä, jonka toiminnasta pääosan muodostaa maatala- tai metsätalouden harjoittaminen;

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

5) sellaista yhteismetsän osakaskuntaa ja yhteisalueissa (758/1989) tarkoitettua yhteisen alueen osakaskuntaa, jonka osuuksista vähintään puolet on luonnollisten henkilöiden omistuksessa sekä sellaisen yhteismetsän tai yhteisen alueen osakaskuntaa, joka on muodostettu ennen 1 päivää maaliskuuta 2003.

Lisäksi yksityisellä maanomistajalla tarkoitetaan niitä luonnollisia henkilöitä, jotka omistavat kiinteistön yhdessä yhtiön kanssa, jos heidän omistussuutensa kiinteistöstä on vähintään 50 prosenttia ja jos yhtiön pääasiallisena tarkoituksena on maatala- tai metsätalouden harjoittaminen. Yksityisenä maanomistajana ei kuitenkaan pidetä niitä rahastoja, joista säädetään sijoitusrahastolaissa (213/2019) tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014).

Yhtymän osakkaana olevat luonnolliset henkilöt vastaavat tukeen liittyvistä velvoitteista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mikä katsotaan 1 ja 2 momentissa tarkoitetuksi pääasialliseksi maatala- tai metsätalouden harjoittamiseksi ja siitä, milloin maatala- tai metsätalouden harjoittamisen voidaan katsoa muodostavan pääosan säätiön toiminnasta.

5 §

Eräiden valtiontukisääntöjen noudattaminen

Tukea ei myönnetä sille, joka täyttää valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen suuntaviivojen (2014/C 249/01) vaatimukset. Tukea ei myönnetä myöskään sille, jolta Euroopan komission päätöksen nojalla peritään takaisin sääntöjenvastaista ja sisämarkkinoille soveltumatonta tukea.

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei saa käyttää sellaisten kustannusten korvaamiseen, joiden varalta tuensaaja olisi voinut ottaa vakuutuksen.

Metsäkeskuksen on julkaistava myönnettyjä tukia koskevat tiedot Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyllä tavalla yleisessä tietoverkossa siltä osin kuin myönnetty tuki ylittää 100 000 euroa. Avustustietojen toimittamisesta valtionavustusten tietovarantoon ja siihen liittyvästä avustustietojen julkaisemisesta säädetään valtionavustuslaissa.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, taimikon ja nuoren metsän hoidon tukeen liittyvissä asioissa noudatetaan, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013, jäljempänä *de minimis* –asetus, säädetään. Mitä 1—3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske taimikon ja nuoren metsän **hoidon** tukea.

6 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tuettavien töiden on oltava taloudellisesti ja metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tarkoituksenmukaisia. Työt on keskitettävä, siltä osin kuin se on mahdollista, siten että ne voidaan toteuttaa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Työt tulee tehdä metsäalan hyvän ammattikäytännön mukaisesti.

Tukea ei saa käyttää työhön tai toimenpiteeseen, joka laissa säädetään maanomistajan velvollisuudeksi. Ympäristötukea voidaan kuitenkin myöntää, jos sillä korvataan maanomistajalle met-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

sälain 11 §:ssä tarkoitettua vähäistä suurempaa taloudellista menetystä tai haittaa ylittävää osuutta.

Tuettavan työn tai toimenpiteen tulee olla sitä koskevan lainsäädännön mukainen. Tukea ei saa käyttää työhön tai toimenpiteeseen, joka on aiheutunut lainvastaiseksi todetusta toiminnasta. Töillä ei saa aiheuttaa kohtuudella vältettävissä olevaa haittaa muulle ympäristölle.

7 §

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tukea ei myönnetä Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettulle suurelle yritykselle.

Tukea ei myönnetä, jos yksityinen maanomistaja on tuen saamiseksi tehnyt varallisuus- tai muu järjestelyn, jonka oikeudellinen muoto ei vastaa asian todellista luonnetta tai tarkoitusta. Tukea ei myönnetä myöskään, jos yksityinen maanomistaja on antanut muulle tuen myöntämiseen liittyvälle seikalle sellaisen muodon, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin suuren yrityksen määritelmästä.

8 §

Muu julkinen tuki

Tämän lain nojalla myönnettävän tuen edellytyksenä on, ettei rahoitettavaan työhön tai toimenpiteeseen ole myönnetty muuta etuutta julkisista varoista. Ympäristötuen sekä metsäluonnon hoidon ja kulotuksen tuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, ettei kyseisellä kohteella ole luonnonsuojelulainsäädännön nojalla valtion varoista rahoitettu toimia hakemusta edeltävien viiden viiden vuoden aikana.

Tämän lain nojalla myönnetty tuki peritään takaisin, jos tuen maksamisen jälkeen käy ilmi, että työhön tai toimenpiteeseen on myönnetty muu etuus julkisista varoista.

9 §

Oma työ, työn teettäminen ja yhteishanke

Tässä laissa tarkoitettut työt voidaan tehdä omana työnä tai ne voidaan teettää ulkopuolisella toimijalla. Tukea ei myönnetä maanomistajan omana työnä tekemään toimenpiteeseen, jos tuen määrä perustuu hyväksyttäviin kustannuksiin.

Yhteishankkeena pidetään hanketta, joka hanke toteutetaan vähintään kahden sellaisen eri kiinteistön alueella, jotka eivät kuulu samoille maanomistajille, jos kullakin maanomistajalla on oikeus tässä laissa tarkoitettuun tukeen. Taimikon ja nuoren metsänhoitoa ei voida toteuttaa yhteishankkeina.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettusta omasta työstä.

10 §

Toteuttamissuunnitelma, toteutusilmoitus ja suometsän hoitosuunnitelma

Tässä laissa tarkoitettuun terveyslannoitukseen, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemiseen, metsätien tekemiseen, metsäluonnon hoitoon ja kulotukseen myönnettävän tuen myöntämisen edellytyksenä on metsäkeskuksen hyväksymä toteuttamissuunnitelma. Suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen toteuttamissuunnitelman tulee perustua aiemmin laadittuun ja tämän lain nojalla rahoitettuun suometsän hoitosuunnitelmaan. Edellä mainittujen metsässä tehtävien töiden ja suometsän hoitosuunnitelman loppuunsaattamisesta on tehtävä metsäkeskukselle toteutusilmoitus metsäkeskuksen asettamassa määräajassa. Lisäksi taimikon ja nuoren metsän hoitoa koskevan toimenpiteen toteuttamisesta on tehtävä tuen hakemisen yhteydessä metsäkeskukselle toteutusilmoitus.

Toteuttamissuunnitelman, toteutusilmoituksen ja suometsän hoitosuunnitelman laatijalla tulee olla tuettavan toimenpiteen laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

Toteuttamissuunnitelma ja toteutusilmoitus voidaan tehdä 9 §:ssä tarkoitettuna omana työnä. Suometsän hoitosuunnitelmaa ei voi tehdä omana työnä. Toteuttamissuunnitelman laatimiseen voidaan myöntää tukea, jos asiakirja laaditaan muuna kuin omana työnä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään toteuttamissuunnitelman, toteutusilmoituksen ja suometsän hoitosuunnitelman sisältövaatimuksista.

11 §

Tukien määrä ja varojen suuntaaminen

Tukien määrä voidaan eriyttää alueittain metsätaloudellisten olosuhteiden ja hallinnollisten rajojen perusteella. Yksityistien perusparannuksen tuen määrä voidaan eriyttää sen mukaan, onko kyse yhteishankkeesta tai yhteismetsän toteuttamasta hankkeesta vai muulla tavoin toteutettavasta hankkeesta. Suometsän hoitosuunnitelman tuki voidaan eriyttää suunnittelualueen kiinteistöjen määrän tai suunnittelualueen pinta-alan mukaan. Tuki myönnetään prosenttiosuutena hyväksyttävistä kustannuksista tai laskennallisen perusteen mukaan. Jos kyse on 4 §:n 2 momentissa tarkoitettusta yhteisomistuksesta, tukea myönnetään luonnollisten henkilöiden suhteellista omistuosuutta vastaava määrä.

Ympäristötuella korvataan maanomistajalle aiheutuneet puuntuotannon tulomenetykset, joista on vähennetty metsälain 11 §:ssä tarkoitetun vähäistä suuremman taloudellisen menetyksen tai haitan osuus. Lisäksi ympäristötukeen voidaan sisällyttää kuolleesta puusta maksettava kannustinkorvaus, joka on enintään kaksikymmentä prosenttia ympäristötuen kokonaismäärästä.

Kulotuksen tukeen sisältyy tuki toimenpiteen toteuttamiseen ja erillinen korvaus maanomistajalle aiheutuneista puuntuotannon tulomenetyksistä kulotusalueelle jätettävän puuston osalta. Erillisessä korvauksessa huomioon otettava puuston määrä on enintään 50 puukuutiometriä. Lisäksi metsäluonnon hoidon tukeen sisältyy korvaus tehtyjen toimenpiteiden aiheuttamasta puuntuotannon tulomenetyksestä silloin, kun näitä menetyksiä on syntynyt.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukien määrästä, alueellisesta eriyttämisestä, hyväksyttävistä kustannuksista, ympäristötuen ja siihen liittyvän kannustinkorvauksen laskennan perusteista sekä muista tukien määrän määräytymisen perusteista. Maa- ja

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

metsätalousministeriön asetuksella säädetään puuston hakkuuarvon laskennassa käytettävästä puukuutiometrin keskikantohinnasta.

12 §

Tuen enimmäis- ja vähimmäismäärä ja hankkeen vähimmäiskoko eräissä tapauksissa

Tukea voidaan myöntää yhteen hankkeeseen tuensaajaa kohden enintään 100 000 euroa. Ympäristötukea ja tukea metsätien tekemiseen voidaan kuitenkin myöntää tuensaajaa kohden enintään 300 000 euroa.

Tukea ei myönnetä, jos 4 §:n 2 momentissa tarkoitettussa yhteisomistuksessa luonnollisten henkilöiden suhteellinen osuus rahoitettavan hankkeen koosta ei täytä hankkeen vähimmäiskokoa koskevaa vaatimusta.

Ympäristötukea ei myönnetä, jos myönnettävä määrä olisi sopimusta kohti pienempi kuin 500 euroa. Metsäluonnon hoitoon ei myönnetä tukea, jos myönnettävä määrä olisi pienempi kuin 500 euroa. Tämän lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettussa yhteisomistuksessa luonnolliset henkilöt eivät ole oikeutettuja tukeen, jos heidän suhteellinen yhteenlaskettu osuutensa myönnettävästä ympäristötuesta tai metsäluonnon hoidon tuesta olisi pienempi kuin 500 euroa.

Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen osalta de minimis -asetuksen 2 artiklassa tarkoitettulle yhdelle yritykselle myönnettävän vähämerkityksisen tuen kokonaismäärä ei saa ylittää 200 000 euroa minkään kolmen verovuoden jakson aikana.

2 luku

Ekologiset ja metsän kasvua edistävät tuet

13 §

Taimikon ja nuoren metsän hoito

Tukea voidaan myöntää taimikon varhaisperkaukseen, taimikon ja nuoren metsän harvennukseen sekä verhopuuston poistoon ja harvennukseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, ettei toimenpide ole kaupallisesti kannattava. Lisäksi tukea voidaan myöntää edellä mainittujen töiden yhteydessä kaadetun pienpuun keräämiseen.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kohde, joka voi olla jakautunut usealle alueelle, täyttää vähimmäispinta-alaa ja puuston poistamista koskevat vaatimukset sekä käsittelyn jälkeiset puuston tiheyttä, keskipituutta ja kasvamaan jäävää puustoa koskevat vaatimukset ja ettei kohdelle käsittelyn jälkeen jää välitöntä hoidon tarvetta.

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset taimikon ja nuoren metsän hoito-kohteen vähimmäispinta-alasta, puuston poistamisesta sekä käsittelyn jälkeisistä puuston tiheyttä, keskipituutta ja kasvamaan jäävää puustoa koskevista vaatimuksista, tehdyn taimikon tai nuoren metsän hoitotyön toteamisesta sekä muista tässä pykälässä säädettyistä tuen myöntämisen edellytyksistä.

14 §

Terveyslannoitus

Tukea voidaan myöntää turvemaiden tuhkalannoitukseen. Lisäksi tukea voidaan myöntää lannoitukseen kohteella, jonka maaperässä esiintyy boorinpuutosta.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että

- 1) lannoituskohde, joka voi olla jakautunut usealle alueelle, täyttää vähimmäispinta-alaa, puustoa ja maaperää koskevat vähimmäisvaatimukset;
- 2) kohteella on huolehdittu tarpeellisista metsänhoitotoista;
- 3) kohteella ei ole merkittäviä hakkuutarpeita;
- 4) alueen vesitalous on kunnossa.

Jos tukea myönnetään sillä perusteella, että kohteen maaperässä esiintyy boorinpuutosta, on tuen myöntämisen edellytyksenä lisäksi, että työ tehdään sellaisissa metsissä, joiden puuston kehitys metsänhoidollisista toimenpiteistä huolimatta on taantuvaa maaperän ravinteiden epätasapainon vuoksi ja jotka voidaan saada elpymään lannoittamalla. Lisäksi edellytyksenä on, että lannoitevalmiste soveltuu ravinne-epätasapainon korjaamiseen.

Tukea ei myönnetä, ellei toimenpiteen suunnittelussa ole kiinnitetty erityistä huomiota toimenpiteiden aiheuttamiin vesistö- ja ympäristövaikutuksiin sekä toimenpiteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen vähentämiseen.

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset terveyslannoituskohteen vähimmäispinta-alasta, lannoituskohteesta, lannoitevalmisteen valinnan perusteista, lannoitteen levittämisestä, puuston ja maaperän vähimmäisvaatimuksista, terveyslannoituskohteella tarpeellisista metsänhoitotoista sekä siitä, milloin merkittäviä hakkuutarpeita ei ole ja milloin alueen vesitalous on kunnossa, sekä muista tässä pykälässä säädettyistä tuen myöntämisen edellytyksistä.

15 §

Suometsän hoitosuunnitelma

Tukea voidaan myöntää suometsän hoitosuunnitelman laatimiseen, jos suunnitelma sisältää vesiensuojelun kannalta tarpeellisten toimenpiteiden suunnittelun ja luontoarvojen selvittämisen sekä vähintään kahden muun tarpeellisen metsänkäsittelytoimenpiteen suunnittelun.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) suometsän hoitosuunnitelmassa sovitetaan yhteen puuntuotannon edellytysten parantaminen, vesiensuojelu, ilmastonmuutoksen hillintä ja monimuotoisuuden turvaaminen;
- 2) suunnittelualue täyttää vähimmäispinta-alaa koskevan vaatimuksen;
- 3) suunnittelualue sijaitsee samalla suoalueella tai sen osavaluma-alueella siten, että siitä muodostuu maaperän vedenpinnan korkeuden säätelyn ja vesiensuojelutoimenpiteiden suunnittelun kannalta tarkoituksenmukainen kokonaisuus;
- 4) samalle suunnittelualueelle ei ole aiemmin tehty tämän lain nojalla rahoitettua suometsän hoitosuunnitelmaa.

Suometsän hoitosuunnitelman laatimiseen myönnetään tuki ehdolla, että:

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

1) suunnittelualan ulkopuoliset metsänkäsittelytoimenpiteet otetaan suunnittelussa huomioon, jos tiedot ovat saatavilla metsäkeskuksen tarjoamista avoimista tietoa-aineistoista suunnitteluun ryhdyttäessä;

2) suunnitelmaa laadittaessa käytetään parhaimpia käytettävissä olevia suunnittelumenetelmiä ja hyödynnetään metsäkeskuksen avoimia tietoa-aineistoja tai muita vastaavia aineistoja, jotka ovat käytettävissä suunnitelman laadintaan ryhdyttäessä;

3) suunniteltavien kiinteistöjen alueelta selvitetään luontokohteet ja potentiaaliset luonnonhoitokohteet, mukaan lukien ennallistamiskohteet;

4) valmistunut suunnitelma sisältää vesiensuojelusuunnitelman, kuvauksen suunnittelualan luontokohteista, potentiaalisista luonnonhoito-, ennallistamis- ja jatkuvan kasvatuksen kohteista sekä kuvauksen suunnittelualueella seuraavan viiden vuoden aikana toteutettavista metsänkäsittelytoimenpiteistä, piennarteista, lasku-, kuivatus- ja täydennysojiin ja eroosiohaittojen korjaamiseen liittyvistä toimenpiteistä;

5) suunnitelmassa mainitaan ne ojat joiden kunnostaminen ei ole tarpeen kuivatustilan parantamiseksi ja joiden kunnostamista tulisi välttää kielteisten vesistövaikutusten minimoimiseksi;

6) suunnitellut toimenpiteet mahdollistavat kestävä metsätalouden harjoittamisen ja minimoivat kielteisiä monimuotoisuus-, ilmasto- ja vesistövaikutuksia;

7) suunnitelmassa tunnistetaan todennäköisimmät merkittävimmät kielteiset ympäristövaikutukset sekä kuvataan, mitä niiden minimoimiseksi tehdään;

8) ne maanomistajat, joiden omistuksessa tai hallinnassa olevalla kiinteistöllä vesiensuojelutoimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa, hakevat suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen tukea suometsänhoito suunnitelman valmistuttua ja sitoutuvat toteuttamaan kyseiset toimenpiteet metsäkeskuksen asettamassa määräajassa ja että

9) suunnitelman valmistumista seuraavien viiden vuoden aikana ei kunnosteta ojia, jotka suunnitelmassa on tarkoitettu jätettäväksi kunnostamatta.

Poiketen siitä, mitä 3 momentin 8 kohdassa säädetään, vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen tukea ei tarvitse hakea, jos vesiensuojelutoimenpiteet rahoitetaan muulla julkisella rahoituksella tai jos suometsän hoitosuunnitelmassa esitetyt metsänkäsittelytoimenpiteet voidaan toteuttaa niin, että minimoidaan toimenpiteiden kielteiset vesistövaikutukset. Muulla julkisella rahoituksella toteutetuista toimenpiteistä on ilmoitettava metsäkeskukselle sen asettamassa määräajassa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset suunnittelualan vähimmäispinta-alasta, tukikelpoisen suunnittelualan rajauksesta, suunniteltavista hyväksyttävistä toimenpiteistä ja niiden ympäristövaikutusten minimoinnista, vesiensuojelusuunnitelmasta sekä muista tässä pykälässä säädettyistä tuen myöntämisen edellytyksistä ja ehdoista.

16 §

Suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen

Tukea voidaan myöntää vesiensuojelutoimenpiteisiin ja piennarteiden tekemiseen, jos kyseiset toimenpiteet mainitaan 15 §:n mukaisesti rahoitetussa suometsän hoitosuunnitelmassa.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) toimenpiteet perustuvat yhteen suometsän hoitosuunnitelmaan ja sen pohjalta laadittuun toteuttamissuunnitelmaan;

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

2) toteutuksessa käytetään parhaimpia käytettävissä olevia alueelle soveltuvia ja kustannuksiltaan kohtuullisia vesiensuojelumenetelmiä ja -rakenteita;

3) vesiensuojelutoimenpiteet ovat tarpeellisia kiintoaineen ja ravinnekuormituksen vähentämiseksi;

4) piennartie voidaan tehdä kulkuyhteyksien saamiseksi ojastoa lähimmälle kantavalle maapohjalle asti.

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä vesiensuojelutoimenpiteistä ja piennarteista sekä muista tässä pykälässä säädetystä tuen myöntämisen edellytyksistä.

3 luku

Metsätalouden tieverkko

17 §

Metsätien tekeminen

Tukea voidaan myöntää metsätalouden kuljetusten edellyttämän yksityistien perusparannukseen ja uuden metsätien tekemiseen. Yksitystien perusparannus voi koskea koko tietä tai sen osaa, rakenteita ja rakennelmia ja siihen voi sisältyä uuden metsätien tekemistä. Yksitystien perusparannus tai uuden metsätien tekeminen voi koskea myös metsätiehen liittyvän erillisen varastoalueen rakentamista. Yksitystien perusparannus voi koskea metsätiehen liittyvän erillisen varastoalueen rakentamista tai sillan rakentamista taikka siltaa vastaavan rummun asentamista, vaikka tietä ei muutoin perusparanneta. Metsätiellä tarkoitetaan tässä laissa yksityistielain (560/2018) 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua metsätietä.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) perusparannettava yksityistie tai uusi metsätie soveltuu rakenteeltaan metsätalouden ympäristöön kuljetuksiin lukuun ottamatta keliarikkokoikoja;

2) tien perusparannusta tai uuden tien tekemistä voidaan pitää alemmanasteisen tieverkon kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisena;

3) on perustettu yksityistielain mukainen tieoikeus ja tietä hoitava tieosakkaiden muodostama tiekunta; yksityisen maanomistajan yksinään toteuttaman hankkeen osalta näiden perustamista ei kuitenkaan edellytetä;

4) siltä osin kuin kyse on sillan rakentamisesta tai korjaamisesta, hankkeelle on ennen tukihakemuksen jättämistä nimetty toteuttajasta riippumaton ulkopuolinen valvoja, jolla on riittävä ammattitaito;

5) siltä osin kuin kyse on rumpuihin ja siltoihin liittyvistä toimenpiteistä mahdollistetaan vesiliikenteen esteetön liikkuminen.

Yksitystien perusparannukseen myönnettävän tuen edellytyksenä on lisäksi, että tiekunta on huolehtinut yksityistielain 50 §:n 1 momentissa säädetystä velvoitteestaan. Uuden metsätien tekemiseen myönnetään ehdolla, että mainitusta velvoitteesta on huolehdittu ennen kuin metsäkeskukselle jätetään hyväksyttävä toteutusilmoitus tien valmistumisen jälkeen.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetun varas-
toalueen rakentamisesta sekä muista tässä pykälässä säädettyistä tuen myöntämisen edellytyksis-
tä.

18§

Yksityistien perusparannusta koskevat tuen myöntämisen lisäedellytykset

Yksityistien perusparannusta koskevan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) perusparannettava tie on rakennettu vähintään tien rakentamisaikaisten, varsitien rakenta-
mista koskeneiden teknisten vaatimusten mukaisesti;
- 2) perusparannettava tie on huonossa kunnossa tai teknisesti vanhentunut;
- 3) toteuttamissuunnitelmaan on liitetty maaperätutkimus, kantavuuden mittauspöytäkirja tai
muu selvitys, josta käy ilmi, että perusparannettavan tien suunniteltu kantavuus mahdollistaa ym-
pärivuotisen puunkuljetukseen kelirikkoaikoja lukuun ottamatta;
- 4) perusparannettava tie täyttää tien tavoitekantavuutta, vähimmäispituutta ja -leveyttä sekä
tien vaikutusalueen enimmäistietiheyttä ja arvioitua metsätalouden kuljetusten osuutta koskevat
vaatimukset;
- 5) siltä osin kuin yksityistien perusparannukseen liittyy uuden metsätien tekemistä, uusi tie
täyttää tavoitekantavuutta, ~~vähimmäispituutta ja -leveyttä~~ enimmäispituutta ja vähimmäisleveyt-
~~tä~~ sekä tien vaikutusalueen enimmäistietiheyttä koskevat vaatimukset;
- 6) perusparannettavan tien kunnossapidosta on huolehdittu.

Lisäksi tuen edellytyksenä on, ettei viimeisten 20 vuoden aikana ole rahoitettu yksityistielain
tai yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaisin varoin tien perusparannusta. Tästä edel-
lytyksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos tien käyttö on olennaisesti muuttunut metsätalouden
kuljetusten laajenemisen vuoksi tai muuttuu arvioitua laajenemisen vuoksi taikka jos tie ei enää
rakenteeltaan sovellu nykyisen puutavarankuljetuskaluston, hakkeenkuljetuskaluston tai työko-
neiden kuljetuskaluston käyttöön. Lisäksi poikkeamisen edellytyksenä on, että asianomaisen tien
perusparannuksen edellisestä rahoituksesta mainituin julkisin varoin on kulunut vähintään kym-
menen vuotta. Määräaika lasketaan rahoituksen loppuun maksamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tien tavoitekantavuutta, vähim-
mäispituutta ja -leveyttä, tien vaikutusalueen enimmäistietiheyttä, arvioitua metsätalouden kulje-
tusten osuutta ja uuden tien tavoitekantavuutta, ~~vähimmäispituuden ja -leveyden~~ enimmäispituu-
~~den ja vähimmäisleveyden~~ sekä tien vaikutusalueen enimmäistietiheyden osuutta koskevista vaa-
timuksista ja tien kunnossapidosta huolehtimista koskevasta edellytyksestä sekä muista tässä py-
kälässä säädettyistä tuen myöntämisen edellytyksistä.

19§

Uuden metsätien tekemistä koskevat tuen myöntämisen lisäedellytykset

Uuden metsätien tekemistä koskevan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että uusi metsätie
täyttää tien tavoitekantavuutta, vähimmäispituutta ja -leveyttä, sekä tien vaikutusalueen enim-
mäistietiheyttä ja arvioitua metsätalouden kuljetusten osuutta koskevat vaatimukset. Lisäksi edel-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

lytyksenä on, että tien linjauksessa voidaan pääsääntöisesti käyttää aikaisempaa kulku-uraa, eikä yhtenäisenä säilynyttä metsäaluetta pirstota.

Tuki myönnetään joko yksityisten maanomistajien yhteishankkeena tai yhteismetsän yksinään toteuttamaan uuden metsätien tekemiseen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset uuden metsätien tavoitekantavuutta, vähimmäispituutta ja -leveyttä, tien vaikutusalueen enimmäistietiheyyttä ja metsätalouden kuljetusten osuutta koskevista vaatimuksista sekä muista tässä pykälässä säädetyistä tuen myöntämisen edellytyksistä.

4 luku

Metsien biologisen monimuotoisuuden ylläpitäminen ja metsäluonnon hoito

20 §

Ympäristötuki

Ympäristötukea voidaan myöntää, jos metsien hoitoon tai käyttöön liittyvissä toimenpiteissä otetaan huomioon metsän biologisen monimuotoisuuden ylläpitäminen, luonnonhoito tai metsien muu kuin puuntuotannollinen käyttö laajemmin kuin metsälaissa säädetään yksityisen maanomistajan velvollisuudeksi. Lisäksi tukea voidaan myöntää ympäristötukisopimuksen valmisteluun.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yksityinen maanomistaja tekee metsäkeskuksen kanssa sopimuksen, jossa hän sitoutuu säilyttämään tietyllä alueella metsien biologista monimuotoisuutta sekä olemaan tekemättä alueella metsätalouden toimenpiteitä ilman metsäkeskuksen suostumusta.

Metsäkeskuksen ja yksityisen maanomistajan sopimukseen voidaan ottaa ehto, että maanomistaja sitoutuu noudattamaan sopimuksen kohteena olevalla alueella sijaitsevan elinympäristön ominaispiirteiden säilymistä edistävää hoito- ja käyttösuunnitelmaa.

Sopimus on voimassa kymmenen vuotta. Sopimus on voimassa, vaikka alue siirtyy kokonaan tai osittain uudelle yksityiselle maanomistajalle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ympäristötuen kohdentamisesta ja siitä, milloin 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ovat laajempia kuin mitä niistä metsälaissa säädetään, sekä muista tässä pykälässä säädetyistä tuen myöntämisen edellytyksistä.

21 §

Hoito- ja käyttösuunnitelma ja muu ympäristötukisopimuksen valmistelu

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee olla tiedot sopimuksen kohteena olevalla alueella tehtävistä luonnonhoidollisista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisaikataulusta.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan sovelletaan, mitä 10 §:ssä säädetään toteuttamissuunnitelmasta.

Ympäristötukisopimuksen valmistelulla tarkoitetaan hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista, ympäristötukikohteiden kartoittamista, luontoarvojen arviointia ja luontokohteiden rajausta sekä sen selvittämistä, mikä on sopimuskohteen ja sen metsäkiinteistön markkinakelpoisen puuston

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

arvo, jolla sopimuskohde sijaitsee. Ympäristötukisopimuksen valmisteluun voidaan sisällyttää myös kannustinkorvauksen laskemiseen tarvittavien tietojen kerääminen. Ympäristötukisopimuksen valmisteluun voidaan myöntää tukea vain, jos se tehdään muuna kuin yksityisen maanomistajan omana työnä ja jos valmistelun tekijällä on tehtävän hoitamiseen riittävä asiantuntemus.

22 §

Metsäluonnon hoito

Tukea voidaan myöntää:

- 1) monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöihin sekä metsä- ja suoelinympäristöjen ennallistamiseen;
- 2) aikaisemmin toteutuneista metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämiseen tai korjaamiseen, jos toimenpiteellä on tavanomaista laajempi merkitys vesien ja vesiluonnon hoidon kannalta eikä kustannuksia voida osoittaa tietylle aiheuttajalle;
- 3) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden ohella tehtävään riistan elinympäristöjen parantamiseen tai metsien maisema-, kulttuuri- ja virkistysarvojen kehittämiseen tai muuhun monikäytön edistämiseen.

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Tuki voidaan myöntää hankehaun perusteella. Tuki voidaan myöntää myös ilman hankehakua yksityisten maanomistajien yhteishankkeeseen tai yksittäisen yksityisen maanomistajan toteuttamaan hoitotyöhön. Tuen myöntämisessä metsäkeskuksen tulee asettaa etusijalle alueellisten metsänohjelmien luonnonhoidolle asetetut painopisteet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset metsäluonnon hoidon tuen kohdentamisesta sekä muista tässä pykälässä säädetystä tuen myöntämisen edellytyksistä.

23 §

Kulotus

Tukea voidaan myöntää uudistusalan kulotukseen.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) kulotuskohde täyttää vähimmäispinta-alaa ja ravinteisuutta koskevan vaatimuksen;
- 2) työn yhteydessä poltetaan alueelle jäävät säästöpuut;
- 3) kulotusta varten on otettu vastuuvakuutus;
- 4) kulotuksessa on ammattitaitoinen työnjohto.

Tuki myönnetään ehdolla, että tuensaaja noudattaa tässä laissa säädettyä hoito- ja kunnossapitovelvollisuutta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kulotuskohteen vähimmäispinta-alasta, ravinteisuudesta ja säästöpuiden vähimmäisvaatimuksista ja niiden laadusta sekä muista tässä pykälässä säädetystä tuen myöntämisen edellytyksistä.

5 luku

Tuen myöntäminen ja maksaminen

24 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan kirjallisesti metsäkeskukselta. Hakemuksessa on ilmoitettava luonnollisen henkilön henkilötunnus ja muun hakijan y-tunnus. Luonnollisen henkilön on ilmoitettava henkilötunnuksen ohella myös y-tunnus, jos hän on sen taloudellisen toiminnan harjoittamista varten hankkinut. Jos hakijana on yhtymä tai kuolinpesä, tulee hakemuksessa ilmoittaa yhtymän tai kuolinpesän osakkaiden nimet ja liittää hakemukseen selvitys, josta käy ilmi, että osakkaat hyväksyvät tuen hakemisen. Mitä edellä tässä momentissa säädetään henkilö- ja y-tunnuksesta, koskee myös yhtymän ja kuolinpesän osakkaita.

Tukea on haettava ennen toimenpiteiden aloittamista. Toimenpiteet saadaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun metsäkeskus on hyväksynyt hakemuksen ja toteuttamissuunnitelman. Mitä edellä tässä momentissa säädetään toimenpiteiden aloittamisen ajankohdasta, ei koske töiden suunnittelua. Taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea koskevan hakemus tulee kuitenkin jättää toimenpiteen aloittamiseen ja loppuunsaattamiseen sidotussa määräajassa työn toteuttamisen jälkeen.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään toteuttamissuunnitelman ja hankkeen toteuttamisen tuen samanaikaisesta hakemisesta, voidaan tukea hakea erikseen toteuttamissuunnitelman laatimiseen, jos toimenpide on tarkoitus rahoittaa yhteishankkeena.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin tuen hakemisesta, hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista sekä taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen hakemisen määräajasta.

25 §

Hankehaku

Metsäkeskus voi valita metsäluonnon hoitoa koskevan hankkeen toteuttajat hankehaun perusteella. Hankehaussa valitun toteuttajan on kerättävä maanomistajien hakemukset ja toimitettava ne yhdellä kertaa metsäkeskukselle sen asettamaan määräaikaan mennessä. Hankehakuja voi olla enintään kolme vuodessa.

Metsäkeskuksen on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava 1 momentissa tarkoitettujen tukien hakumahdollisuudesta, hankkeiden valintaperusteista ja hakemisessa noudatettavasta muusta menettelystä sekä tukien myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hankehaun valintaperusteista ja -menettelystä.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

26 §

Sopimuksia koskeva menettely

Ympäristötukea koskevan hakemuksen tultua vireille metsäkeskuksen tulee neuvotella yksityisen maanomistajan kanssa ympäristötukisopimuksen sisällöstä. Neuvotteluissa tulee sopia sopimuskohteen rajaamisesta sekä kohdetta koskevista käyttörajoituksista ja mahdollisista ympäristönhoitotoista.

Metsäkeskuksen tulee laatia neuvotteluista pöytäkirja, johon merkitään tiedot sopimuskohteen rajaamisesta, puustosta, kohdetta koskevista käyttörajoituksista sekä mahdollisista ympäristönhoitotoista. Pöytäkirjaan tulee lisäksi merkitä sopimuksen irtisanomista, purkamista ja siirtämistä koskevat ehdot. Metsäkeskuksen ja tuen hakijan on allekirjoitettava pöytäkirja.

Metsäkeskus tekee päätöksen ympäristötuesta pöytäkirjan tiedoin. Ympäristötukisopimus syntyy vasta, kun metsäkeskus on tehnyt tukipäätöksen. Metsäkeskuksen tukipäätös ja pöytäkirja muodostavat sopimuksen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 2 momentissa tarkoitettuun pöytäkirjaan merkittävistä tiedoista.

27 §

Metsäkeskuksen selvittämisvelvollisuus

Metsäkeskuksen tulee ennen asian ratkaisemista selvittää, kohdistuuko aiottuun toimenpiteeseen luonnonsuojelulain 16 §:stä, 5 luvusta, 47, 53, 66, 67, 79–81, 83, 87, 93–96, 106, 126 ja 127 §:stä johtuvia rajoitteita. Metsäkeskuksen tulee tarvittaessa pyytää hakemuksesta lausunto siltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, jonka toimialueella toimenpide on tarkoitus toteuttaa. Metsäkeskus saa kuitenkin ratkaista asian ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa sen jälkeen, kun kaksi kuukautta on kulunut lausuntopyynnön lähettämisestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen.

28 §

Eräät hakemuksen ratkaisemista ja hankehaun käynnistämistä varten tarvittavat hakijan selvitykset

Yhteishankkeen toteuttamista koskevaa päätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskukselle on toimitettu selvitys, josta käy ilmi, että hankkeeseen osallistuvat yksityiset maanomistajat ovat sitoutuneet toteuttamaan hankkeen. Silloin, kun on kyse metsäluonnon hoitoa koskevaan hankkeeseen liittyvästä hankehausta, metsäkeskuksen tulee hankkia yksityisiltä maanomistajilta sitoumus ennen hankehaun käynnistämistä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta metsätiehankkeisiin. Jos kyse on yhteishankkeena toteutettavasta metsätiehankkeesta, toteuttamisen tukea koskevaa päätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskukselle on toimitettu kirjallisesti tiedoksi tiekunnan päätös yksityistien perustamisesta tai uuden metsätien tekemisestä sekä ajantasainen luettelo tieosakkaista ja heille määrättyistä tieyksiköistä. Jos kyse on uuden metsätien tekemisestä, metsäkeskukselle tulee lisäksi toimittaa pöytäkirjanote tiekunnan perustamistoimituksesta.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten tulee olla allekirjoitettuja. Tällöin riittää, että päätöksentekoa varten on käytettävissä kopio alkuperäisestä allekirjoitetusta asiakirjasta. Alkuperäiset allekirjoitetut asiakirjat voidaan tuen maksamisen jälkeenkin tarvittaessa tarkastaa.

Jos tuettavan toimenpiteen toteuttamiseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenetelmästä annetussa laissa (252/2017) tarkoitettua ympäristövaikutusten arviointimenetelmää, tukipäätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskus on saanut käyttöönsä mainitun lain 19 §:n mukaisen arviointiselostuksen ja siihen liittyvän yhteysviranomaisen perustellun päätelmän. Tukipäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointi on otettu huomioon päätösharkinnassa.

Suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennartien tekemisen tukea koskevaa päätöstä ei saa tehdä ennen kuin metsäkeskukselle on toimitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tehty ojitusilmoitus ja siitä mahdollisesti annettu lausunto, jos suometsän hoitosuunnitelmaan sisältyvästä toimenpiteestä on tehtävä vesilain (587/2011) mukainen ojitusilmoitus. Myöskään metsätien tekemisen tukea koskevaa päätöstä ei saa tehdä ilman mainittua selvitystä, jos kyseiseen toteuttamissuunnitelmaan sisältyvästä toimenpiteestä on tehtävä vesilain mukainen ojitusilmoitus.

29 §

Huomautus ja väliaikainen kielto

Metsäkeskus voi antaa huomautuksen asiamiehelle ja avustajalle, joka laatii tässä laissa tarkoitettuihin tukiin liittyviä hakemuksia, toteuttamissuunnitelmia, toteutusilmoituksia, hoito- ja käytösuunnitelmia tai muita tässä laissa tarkoitettuihin hakemusasioihin liittyviä asiakirjoja, jos hän on antanut mainituissa asiakirjoissa metsäkeskukselle harhaanjohtavia tai virheellisiä tietoja ja jos mainitut tiedot ovat olennaisia tuen myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa.

Ruokavirasto voi metsäkeskuksen esityksestä kieltää asiamiestä ja avustajaa laatimasta 1 momentissa tarkoitettuja asiakirjoja, jos harhaanjohtavien tai virheellisten tietojen antaminen on metsäkeskuksen antamasta huomautuksesta huolimatta ollut toistuvaa ja jos mainittu asiamiehen tai avustajan menettely ilman sen esiin tulemistä olisi johtanut siihen, että metsäkeskus olisi harhaanjohtavien tai virheellisten tietojen johdosta myöntänyt tai maksanut virheellisesti tukea.

Kieltoa koskevasta päätöksestä tulee käydä ilmi kiellon voimassaoloaika. Kielto voidaan asettaa enintään vuodeksi ja se tulee rajata maantieteellisesti. Vuoden mittainen kielto voidaan asettaa vain, jos toiminta on ollut laajamittaista.

30 §

Yhteisomistuksessa olevia kiinteistöjä koskeva menettely

Yhteisomistuksessa olevan kiinteistön sellaisilla yhteisomistajilla, jotka omistavat kiinteistöstä vähintään 60 prosenttia ja joihin kuuluvat kiinteistöä hoitavat yhteisomistajat, on yhteisesti oikeus koko kiinteistön osalta ryhtyä tämän lain nojalla tuettavaan toimenpiteeseen ja ottaa vastaan tukea, jos he luopuvat toimenpiteen toteuttamiskustannusten vaatimisesta muilta kuin toimenpiteeseen yhtyneiltä yhteisomistajilta. Myös yhdellä yhteisomistajalla, joka omistaa 60 prosenttia kiinteistöstä ja joka on kiinteistöä hoitava yhteisomistaja, on sama oikeus. Yhteisomistajat, joille tuki on myönnetty, vastaavat tällöin tukeen liittyvistä velvoitteista.

Kiinteistöä hoitavana yhteisomistajana pidetään sellaista yhteisomistajaa, joka on:

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

1) perintökaaren (40/1965) 24 luvun 1 §:ssä tarkoitettussa sopimuksessa sovittu kiinteistön hoitajaksi;

2) yhteisomistajien tekemällä sopimuksella määritelty toimimaan tässä laissa tarkoitettuna kiinteistöä hoitavana yhteisomistajana;

3) kiinteistöllä asuva yhteisomistaja, jos 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua sopimusta ei ole tehty.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan sellaisiin jakamattoman kuolinpesän osakkaisiin, joiden arvioitu osuus on 60 prosenttia kiinteistöstä tuen myöntämisanjankohtana. Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kiinteistöstä, sovelletaan myös kiinteistön määräosaan, jota hallitaan sovintojaolla.

Hakemuksessa on ilmoitettava, miten niille yhteisomistajille, jotka eivät ole tuen hakijoina, on ilmoitettu suunnitellusta toimenpiteestä ja miten heitä on neuvottu ilmoittamaan hakijoille mahdollinen kielteinen kantansa asiaan. Ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos heidän tavoittamisensa ei ole mahdollista ilman suuria vaikeuksia.

Tässä pykälässä tarkoitettua päätöksen katsotaan tulleen yhteisomistajien tietoon, kun se on annettu tiedoksi yhdelle kiinteistöä hoitavista yhteisomistajista. Kuolinpesälle annettavasta tiedoksiannosta säädetään hallintolain (434/2003) 57 §:n 2 momentissa.

31 §

Myöntämisvaltuuden riittämättömyys

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus määrääjäksi tai toistaiseksi määrätä metsäkeskus hylkäämään päätöksensä julkaisemisen jälkeen vireille tulevat tukihakemukset, jos tuen rahoitukseen tarvittavaa myöntämisvaltuutta ei ole enää riittävästi käytettävissä hakemusten vireillepanovuonna.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös tukihakemusten hylkäämisestä on julkaistava maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelmassa. Metsäkeskuksen on lisäksi tiedotettava maa- ja metsätalousministeriön päätöksestä asianmukaisessa laajuudessa.

Ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen julkaisemista vireille tulleet hakemukset ratkaistaan niiden saapumisjärjestyksessä toimenpiteille osoitetun myöntämisvaltuuden puitteissa. Jos käytettävissä ei ole enää myöntämisvaltuutta hakemusten vireillepanovuonna, jäljelle jääneet hakemukset on siirrettävä käsiteltäviksi seuraavana vuonna toimenpiteille osoitetun myöntämisvaltuuden puitteissa. Siltä osin kuin käytettävissä ei enää seuraavana vuonnakaan ole myöntämisvaltuutta, hakemukset on hylättävä.

32 §

Toteuttamissuunnitelmaan perustuvaa tukea koskevat päätökset

Toteuttamissuunnitelman laatimiseen voidaan myöntää tukea erikseen, jos toimenpiteet on tarkoitus rahoittaa yhteishankkeena. Muutoin toteuttamissuunnitelman ja sen toteuttamisen tuesta on päätettävä samanaikaisesti.

Päätöksestä, jolla toteuttamissuunnitelmalle myönnetään tukea erikseen, tulee käydä ilmi, että tuki myönnetään ehdolla, että hanke toteutetaan metsäkeskuksen asettamassa määrääjässä. Lisäksi ehtona tuen myöntämiselle toteuttamissuunnitelman laatimiseen on, että metsäkeskukselle toimitetaan sen asettamiin määräaikoihin mennessä tässä laissa säädetty vaatimukset täyttävä toteut-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

tamissuunnitelma, hankkeen toteuttamisen tukea koskeva hakemus ja selvitys töiden loppuunsaattamisesta. Jos työt on tarkoitettu rahoittamaan muulla rahoituksella, ehtona tuen myöntämiselle on, että metsäkeskukselle toimitetaan sen asettamassa määräajassa selvitys hankkeen loppuunsaattamisesta toteuttamissuunnitelman mukaisena.

33 §

Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat velvoitteet tukipäätöksissä

Sen lisäksi, mitä de minimis -asetuksessa säädetään vähämerkityksistä tukea koskevassa tukipäätöksessä ilmoitettavista tiedoista, taimikon ja nuoren metsän hoitoa koskevasta tukipäätöksestä tulee käydä ilmi, että ~~metsäkeskus on velvollinen perimään~~ mainitun asetuksen ~~vastaisen tuen vastainen tuki peritään~~ takaisin.

Muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tukipäätöksiin on erikseen merkittävä ne vaatimukset, joita Suomi on velvollinen noudattamaan Euroopan komission hyväksymän metsätalouden tukiohjelman täytäntöönpanossa. Tuensaajaa on informoitava siitä, että ~~metsäkeskus on velvollinen perimään tuen~~ tuki peritään korkoineen takaisin, jos komission hyväksymispäätöksen vaatimuksia ei ole noudatettu tuen myöntämisessä. Tuensaajaa on myös samalla informoitava siitä, ~~että metsäkeskus on velvollinen perimään tuen~~ tuki peritään takaisin myös, jos Euroopan unionin lainsäädännössä sitä muutoin edellytetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, mitkä tukea koskevat vaatimukset on merkittävä tukipäätöksessä komission hyväksymispäätökseen perustuviksi.

34 §

Toimenpiteiden toteuttamisen myönnettävä lisäaika

Metsäkeskus voi päättää enintään kahden vuoden lisäajan myöntämisestä toteuttamissuunnitelmaan perustuvan työn loppuunsaattamiseen. Lisäajan myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteiden toteuttaminen on viivästynyt toteutustyötä kohdanneen ennalta arvaamattoman esteen vuoksi. Lisäaikaa ei myönnetä, jos toimenpiteiden loppuunsaattaminen on viivästynyt tuensaajan, toteuttamissuunnitelman laatijan tai tuensaajan käyttämän muun asiamiehen taikka tuettavan hankkeen toteuttajan menettelyn vuoksi. Metsäkeskus voi erityisestä syystä pidentää myöntämäänsä lisäaikaa enintään kaksi vuotta.

35 §

Eräät tuen määrään liittyvät päätökset

Siltä osin kuin toteuttamissuunnitelmaan perustuvan toteuttamisen tuen määrä määräytyy toteutuneiden kustannusten perusteella, metsäkeskuksen tulee valtionavustuslain 11 §:ssä tarkoitettua päätöksen lisäksi erikseen päättää tuen lopullisesta määrästä sen jälkeen, kun hanke on saatettu loppuun ja siitä on esitetty metsäkeskukselle hyväksyttävä toteutusilmoitus. Sama koskee suometsän hoitosuunnitelman ja ympäristöhoitotöiden tukea.

Metsäkeskuksen tulee asiasta tiedon saatuaan erikseen päättää, voidaanko hakemuksessa ilmoitettujen työ- ja tarvikemäärien ja kustannusten ylitys hyväksyä. Hyväksymisen edellytyksenä

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

on, että ylitys on ennalta arvaamaton. Vähäisistä ylityksistä päätös tehdään kuitenkin vasta tuen lopullista määrää koskevan päätöksen yhteydessä.

36 §

Päätöksen tekijä ja allekirjoittaminen sekä automaattinen päätöksenteko

Metsäkeskuksen tämän lain nojalla tekemään hallintopäätökseen, joka ratkaistaan esittelystä, tulee merkitä päätöksentekijän ja esittelijän nimi.

Metsäkeskuksen päätös tuen myöntämisestä, maksamisesta tai epäämisestä voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) 14 §:n 3 momentissa säädetystä poiketen metsäkeskus voi ratkaista automaattisesti taimikon ja nuoren metsän hoitoa sekä terveyslannoitusta koskevan tuen myöntämispäätöksen samoin kuin tuen lopullista määrää koskevan päätöksen noudattaen, mitä muualla laissa säädetään viranomaisen automaattisen päätöksenteon mahdollistamisesta. Poiketen siitä, mitä tämän lain 6 §:n 1 momentissa säädetään tuettavan työn toteuttamisesta taloudellisesti ja metsien biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla, nämä seikat otetaan tukea myönnettäessä huomioon vain siltä osin kuin kyseisiä tuettavan työn tarkoituksenmukaisuuden arviointiin liittyviä paikkatietoja on sähköisesti käytettävissä päätöksenteon automatisoimisessa.

37 §

Tuen maksaminen

Enintään 300 euron tuki maksetaan yhdessä erässä.

Siltä osin kuin toteuttamissuunnitelmaan perustuvan tuen määrä määräytyy toteutuneiden kustannusten perusteella, tuensaajan, toteutusilmoituksen laatijan tai muun tuensaajan käyttämän asiamiehen on metsäkeskuksen pyynnöstä toimitettava metsäkeskukselle jäljennökset toteutuneet kustannukset osoittavista tositteista.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, ympäristötuki maksetaan yhdessä erässä sopimuskauden alkaessa. Yli 10 000 euron ympäristötuki voidaan kuitenkin maksaa useammassa kuin yhdessä erässä. Ympäristönhoitotoihin perustuva tuki maksetaan vasta sen jälkeen, kun metsäkeskus on tehnyt tuen lopullista määrää koskevan päätöksen.

Metsäluonnon hoidon tuki maksetaan toteuttajalle, jos tuki on myönnetty hankehaun perusteella.

Toteuttamissuunnitelman ja toteutusilmoituksen laatijaan tai muuhun tuensaajan käyttämään asiamieheen sovelletaan, mitä valtionavustuslain 12 §:n 4 momentissa säädetään tuen maksamista varten annettavista tiedoista.

38 §

Kiinteistötietojärjestelmään merkittävät tiedot

Metsäkeskuksen tulee huolehtia ympäristötukisopimuksen tietojen tallentamisesta kiinteistötietojärjestelmään, kun tuen myöntämispäätös on tehty tai sopimusta on muutettu tai maanomis-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

taja on irtisanonut sopimuksen, koska alue muuttuu luonnonsuojelualueeksi. Ruokaviraston tulee huolehtia näiden sopimusten irtisanomista ja purkamista koskevien tietojen tallentamisesta kiinteistötietojärjestelmään.

6 luku

Tukeen liittyvät velvoitteet ja valvonta

39 §

Velvollisuus sallia tien virkistyskäyttö

Maanomistaja, jolle on myönnetty tukea metsätien tekemiseen, on velvollinen sallimaan metsätien tai yksityistien virkistyskäytön maksutta. Käyttöä voidaan kuitenkin rajoittaa, jos se on tarpeen tien vaurioitumisen estämiseksi, arkojen alueiden suojelemiseksi, tien turvallisen käytön varmistamiseksi tai sen varmistamiseksi, että tietä voidaan käyttää asianmukaisesti metsätalouden kuljetuksiin. Mitä edellä tässä momentissa säädetään virkistyskäytöstä, ei koske tien käyttöä muuhun taloudelliseen toimintaan kuin metsätalouteen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvoite on voimassa kymmenen vuotta siitä, kun toimenpiteeseen myönnetty tuki on kokonaan maksettu.

40 §

Hoito- ja kunnossapitovelvollisuus

Taimikon ja nuoren metsän hoitoon tukea saanut yksityinen maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olevan alueen hoidosta ja kunnossapidosta viisi vuotta toimenpiteelle myönnetyn tuen loppuun maksamisesta. Terveyslannoitukseen, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemiseen, metsätien tekemiseen, metsäluonnon hoitoon tai kulotukseen tukea saanut yksityinen maanomistaja on velvollinen huolehtimaan toimenpiteen kohteena olleen alueen tai metsätien hoidosta ja kunnossapidosta kymmenen vuotta toimenpiteelle myönnetyn tuen loppuun maksamisesta. Kunnossapidon kohteena olevaa aluetta ei saa alkaa käyttää siten, että alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen olennaiselta osin estyy.

Hoito- ja kunnossapitovelvollisuuteen kuuluu:

1) taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen osalta, että metsikön jatkokehityksestä huolehditaan niin, ettei kohteelle ole tarpeen myöntää taimikon ja nuoren metsän hoitoon tukea ennen kuin viisi vuotta on kulunut myönnetyn tuen loppuun maksamisesta;

2) suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemisen tuen osalta, että tehdyt laitteet ja rakenteet pidetään tarkoitustaan vastaavassa kunnossa;

3) metsätien tekemisen tuen osalta, että metsätiellä, muulla yksityistiellä ja erillisellä varastoalueella huolehditaan tarpeellisesta sorastuksesta, rumpujen ja siltojen korjauksesta sekä tukkeutuneiden ojien avaamisesta ja muista tien kunnossapidon edellyttämistä töistä;

4) metsäluonnon hoidon tuen osalta, että hoitoalueella tehdyt laitteet ja rakenteet pidetään tarkoitustaan vastaavassa kunnossa;

5) kulotuksen osalta, että poltettuja säästöpuita ei poisteta.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Taimikon ja nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, metsäluonnon hoitoon ja kulotuksen tukeen liittyvään hoito- ja kunnossapitovelvollisuuteen kuuluu, ettei yksityinen maanomistaja tee 1 momentissa tarkoitettuna viiden tai kymmenen vuoden ajanjaksona tuen loppuun maksamisesta toimenpiteen kohteena olevalla alueella uudishakkuita eikä sellaisia hakkuita, jotka eivät ole metsänkasvatuksen kannalta tarkoituksenmukaisia. Uudistushakkuun voi tehdä vain silloin, kun kohteella on tapahtunut sellainen luonnontuho, joka edellyttää uudistushakkuita.

Hoito- ja kunnossapitovelvoitteen mukaisiin töihin ei saa käyttää tässä laissa tarkoitettua rahoitusta.

41 §

Hoito- ja kunnossapitovelvoitteen ja muiden tukeen liittyvien velvoitteiden siirtyminen

Kiinteistön tai muun alueen omistajan tai erityisen oikeuden haltijan vaihtuessa siirtyy hoito- ja kunnossapitovelvoite uudelle yksityiselle maanomistajalle. Metsäkeskuksen tulee hakemuksesta lakkauttaa hoito- ja kunnossapitovelvollisuus, jos kiinteistö tai alue lunastetaan ja kiinteistön tai alueen käyttö metsätaloudelliseen tarkoitukseen tällöin olennaiselta osin estyy. Tällöin maanomistajalla ei ole tuen palautusvelvollisuutta.

Yksityisen maanomistajan tulee huolehtia siitä, että uusi yksityinen maanomistaja saa omistajan tai erityisen oikeuden haltijan vaihtuessa tiedon lakisääteisestä hoito- ja kunnossapitovelvoitteesta sekä tien virkistyskäytön sallimista koskevasta velvoitteesta. Suometsän hoitosuunnitelman tukea saaneen yksityisen maanomistajan tulee vastaavasti ilmoittaa uudelle yksityiselle maanomistajalle 15 §:n 3 momentin 8 kohdan mukaisesta velvoitteesta.

Metsäkeskus voi hyväksyä myöntämäänsä tukeen liittyvien velvoitteiden siirtämisen muulle kuin yksityiselle maanomistajalle, jos kiinteistön tai alueen omistaja tai erityisen oikeuden haltija on vaihtunut ja jos uusi omistaja tai haltija täyttää 5 §:n 1 momentissa säädetyn vaatimuksen. Lisäksi edellytyksenä hyväksymiselle on, että metsäkeskuksen myöntämään tukeen liittyvien velvoitteiden siirtämistä voidaan valtion varojen käytön ja rahoituksen tavoitteiden kannalta pitää tarkoituksenmukaisena. Metsäkeskuksen päätöksellä uusi omistaja tai haltija tulee yksityisen maanomistajan sijaan tämän lain mukaisine kyseistä tukea koskevine velvollisuuksineen ja oikeuksineen. Tässä momentissa tarkoitettua asiaa voi saattaa vireille uusi omistaja tai haltija yksin tai yhdessä aiemman yksityisen maanomistajan kanssa. Jos tukeen liittyviä velvoitteita ei siirretä uudelle omistajalle tai haltijalle mainitulla tavalla, aiemmalla yksityisellä maanomistajalla on tuen palautusvelvollisuus.

42 §

Hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden lakkauttaminen

Metsäkeskus voi lakkauttaa alueen tai metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden, jos:

- 1) yksityinen maanomistaja on olennaiselta osin menettänyt valtion varoilla rahoitettuun työhön perustuvan taloudellisen hyödyn;
- 2) 1 kohdassa tarkoitettua hyödyn menetyksen syynä on luonnontuho tai muu maanomistajasta riippumaton syy; ja
- 3) työn uusiminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Metsäkeskus voi lakkauttaa alueen tai metsätien hoito- ja kunnossapitovelvollisuuden, jos rahoitettuun työhön perustuva taloudellinen hyöty menetetään sen vuoksi, että:

- 1) alue tai sen merkittävä osa kaavassa osoitetaan muuhun käyttöön kuin metsätalousmaaksi;
- 2) alueesta tai sen merkittävästä osasta tehdään ympäristötukisopimus tai muu vastaava sopimus; tai
- 3) alueeseen kohdistetaan lain nojalla asetettuja käyttörajoituksia tai toimenpidekieltoja.

Jos yksityinen maanomistaja lopettaa alueen tai sen merkittävän osan käytön metsätalousmaana, metsäkeskuksen on lakkautettava alueen hoito- ja kunnossapitovelvoite.

Yksityinen maanomistaja ei ole velvollinen palauttamaan saamaansa tukea, jos hoito- ja kunnossapitovelvollisuus lakkautetaan 1 tai 2 momentin perusteella. Jos hoito- ja kunnossapitovelvoite lakkautetaan 3 momentin perusteella, maanomistaja on velvollinen palauttamaan saamansa tuen.

43 §

Tukeen liittyvä tiedonantovelvollisuus

Tuen saamisen edellytyksenä on, että hakemusasiakirjoissa ilmoitettuja toteutuneita kustannuksia koskevat alkuperäiset tositteet voidaan tuen maksamisen jälkeenkin tarvittaessa tarkastaa. Alkuperäiset tositteet ja 28 §:ssä tarkoitetut alkuperäiset allekirjoitetut selvitykset tulee säilyttää kymmenen vuotta tuen loppuun maksamisesta.

Toteuttamissuunnitelman laatijaan tai muuhun tuensaajan käyttämään asiamieheen sekä tuettavan hankkeen toteuttajaan sovelletaan, mitä valtionavustuslain 14 §:ssä säädetään valtionavustuksen saajan tiedonantovelvollisuudesta.

Yksityisen maanomistajan on ilmoitettava viipymättä metsäkeskukselle sellaisen alueen omistajan tai erityisen oikeuden haltijan vaihdoksesta, josta on tehty ympäristötukisopimus. Lisäksi yksityisen maanomistajan on ilmoitettava metsäkeskukselle luonnontuhosta tai muusta maanomistajasta riippumattomasta syystä aiheutuneesta olosuhteiden muutoksesta ympäristötukisopimusalueella.

44 §

Metsäkeskuksen valvontatehtävä ja valtiontukeen liittyvät asiakirjat

Metsäkeskuksen tehtävänä on valvoa tukien myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyviä edellytyksiä ja tukiin liittyvien velvoitteiden noudattamista noudattaen, mitä valtionavustuslain 15–17 §:ssä säädetään. Metsäkeskuksella on lisäksi oikeus tarkastaa, onko tuettavan hankkeen toteuttaja täyttänyt tukeen liittyvät velvoitteet. Metsäkeskuksen tarkastusoikeuteen ja tarkastusten suorittamiseen sovelletaan edellä mainittuja valtionavustuslain säännöksiä. Tarkastuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään lisäksi hallintolain 39 §:ssä. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Metsäkeskuksen tulee antaa tuensaajalle mahdollisuus maastotarkastuksessa todettujen puutten korjaamiseen, jos puutteen ovat vähäisiä ja ilman kohtuutonta vaivaa korjattavissa. Jos metsätien virkistyskäytön sallimista koskevan velvollisuuden laiminlyönti on vähäinen, metsäkeskuksen tulee neuvoa tuensaanutta maanomistajaa mainitun velvollisuuden sisällöstä ja antaa

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

tuensaajalle mahdollisuus laiminlyönnin korjaamiseen. Metsäkeskuksen tulee tällöin asettaa määräaika puutteiden tai laiminlyönnin korjaamiseen.

Metsäkeskuksen on säilytettävä tämän lain nojalla myönnettyyn tukeen liittyvät tiedot 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivästä. Tietoa, jonka säilyttäminen on välttämätöntä lakisääteisen tehtävän hoitamiseksi tai vireillä olevan asian takia, ei kuitenkaan poisteta. Tieto on poistettava, kun sen käsittelylle ei enää ole laissa säädettyä perustetta. Valtiontukeen liittyvät asiakirjat on salassapitosäännösten estämättä annettava komissiolle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytetään.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään metsäkeskuksen tehtäviin kuuluvien tarkastusten määrästä ja kohdentamisesta sekä muista valvonnan järjestämisen teknisistä yksityiskohdista.

7 luku

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä sopimuksen purkaminen ja irtisanominen

45 §

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä

Tuen palauttamisen ja takaisinperinnän perusteista säädetään valtionavustuslaissa. Tuki, joka tulee valtionavustuslain 20 §:n nojalla palauttaa, tulee maksaa takaisin metsäkeskukselle. Jos tuki on maksettu useassa erässä, valtionavustuslain 24 §:ssä tarkoitettua korkoa palautettavalle tai takaisinperittäväälle määrälle on maksettava tuen loppuun maksamisesta lukien. Mainitun lainkohdan mukaista korkoa on maksettava tukea takaisin perittäessä siihen päivään, kun metsäkeskus tekee tämän pykälän 2 momentissa tarkoitetun esityksen Ruokavirastolle.

Metsäkeskuksen tulee tehdä Ruokavirastolle esitys tuen takaisinperimiseksi, jos sen tietoon tulee valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä säädetty takaisinperinnän peruste. Sen jälkeen Ruokavirasto päättää tuen takaisinperinnästä. Metsäkeskuksen tulee tehdä Ruokavirastolle esitys tuen takaisinperinnästä viipymättä tai erityisestä syystä 12 kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut valtionavustuslain 28 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tietoonsa takaisinperinnän perusteen. Ruokaviraston tulee tehdä asiassa päätös viipymättä tai erityisestä syystä 18 kuukauden kuluessa metsäkeskuksen esityksen tekemisestä. Jos kyse on hoito- ja kunnossapitovelvoitteen tai tien virkistyskäytön sallimista koskevan velvoitteen rikkomisesta, valtionavustuslain 28 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräaika lasketaan velvoitteen voimassaoloajan päättymisestä.

Jos tuen myöntämiseen on sovellettu yhteisomistuksessa olevia kiinteistöjä koskevia menettelysäännöksiä, tukea ei voida periä takaisin sellaiselta yhteisomistajalta, joka ei ole ottanut vastaan tukea, ellei tällainen yhteisomistaja tai uusi yhteisomistaja ole itse osallistunut tuen takaisinperimisen perusteena olevaan toimintaan.

46 §

Eräiden tukien takaisinperintä

Tuki peritään takaisin tuensaajalta, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä. Taimikon ja nuoren metsän hoitoon, terveyslannoitukseen, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja pien-narteiden tekemiseen, metsätien tekemiseen, metsäluonnon hoitoon ja kulotukseen myönnetty tuki peritään takaisin siltä uudelta yksityiseltä maanomistajalta, joka on rikkonut hoito- ja kunnossapitovelvollisuutensa. Metsätien tekemiseen myönnetty tuki peritään takaisin myös siltä uudelta yksityiseltä maanomistajalta, joka ei ole noudattanut tien virkistyskäytön sallimista koskevaa velvollisuutta. Ympäristötuki peritään takaisin siltä yksityiseltä maanomistajalta, joka ei ole noudattanut ympäristötukisopimukseen liittyviä velvoitteita.

Silloin, kun tuki peritään takaisin hoito- ja kunnossapitovelvoitteen rikkomisen takia, tuen takaisinmaksun jälkeen lakkaa alueen tai tien hoito- ja kunnossapitovelvoite ja metsätien tekemisen tuen osalta myös tien virkistyskäytön sallimista koskeva velvoite. Jos metsätien tekemisen tuki peritään takaisin tien virkistyskäytön sallimista koskevan velvoitteen rikkomisen takia, tuen takaisinmaksun jälkeen lakkaa virkistyskäytön sallimista koskeva velvoite ja hoito- ja kunnossapitovelvoite. Jos ympäristötuki peritään takaisin sopimusvelvoitteiden laiminlyönnin vuoksi, velvoitteet lakkaavat, kun ympäristötuki on maksettu takaisin.

Suometsän hoitosuunnitelman tuki peritään takaisin niiltä yksityisiltä maanomistajilta, jotka eivät ole noudattaneet 15 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettua sitoumusta. Takaisinperittävä määrä on enintään kyseisten yksityisten maanomistajien kiinteistön osuus hoitosuunnitelman tuesta. Jos sitoumusta on noudatettu vain osittain, tuki peritään takaisin siltä osin kuin vesiensuojelutoimenpiteitä on jätetty toteuttamatta.

47 §

Ympäristötuen palauttaminen ja sopimuksen irtisanominen metsätuhotilanteissa

Jos ympäristötukikohteella tapahtunut metsätuho edellyttää metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) mukaan vahingoittuneen puuston korjaamista alueelta, yksityisen maanomistajan tulee hakea puuston korjaamiseen metsäkeskuksen lupa. Metsäkeskuksen on myönnettävä lupa ja tarvittaessa liitettävä lupapäätökseen luontoarvojen säilyttämisen ja metsätuhojen ehkäisyn kannalta tarpeelliset ehdot. Yksityisen maanomistajan tulee palauttaa korjattavaa puustoa vastaava laskennallinen osuus ympäristötuesta takaisin metsäkeskukselle.

Metsäkeskuksen tulee irtisanoa sopimus, jos ympäristötukikohde on niin tuhoutunut, ettei sopimuksen voimassaolon jatkaminen ole enää perusteltua. Yksityisen maanomistajan tulee tällöin palauttaa sopimuskaudesta jäljellä olevia kalenterikuukausia vastaavan osan maksetusta tuesta metsäkeskukselle. Yksityinen maanomistaja ei ole velvollinen maksamaan valtionavustuslain 24 §:ssä säädettyä korkoa palautettavalle määrälle. Jos yksityinen maanomistaja vastustaa ympäristötukisopimuksen irtisanomista, tulee metsäkeskuksen tehdä esitys Ruokavirastolle sopimuksen irtisanomiseksi.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

48 §

Sopimuksen purkaminen

Ruokavirasto voi metsäkeskuksen esityksestä päätöksellään määrätä ympäristötukisopimuksen purettavaksi ja jo maksetun tuen takaisinperittäväksi, jos yksityinen maanomistaja on omalla menettelyllään tietoisesti heikentänyt ympäristötukikohteen biologista monimuotoisuutta tai muutoin olennaisesti rikkonut sopimusehtoja. Yksityinen maanomistaja on tällöin velvollinen palauttamaan maksetun tuen Ruokavirastolle.

Tuki voidaan periä takaisin myös sopimuksen voimassaoloajan jälkeen, jos sopimusta on rikottu 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sopimuksen voimassaoloaikana.

49 §

Ruokaviraston oikeus irtisanoa sopimus

Ruokavirasto voi metsäkeskuksen esityksestä tai maanomistajan hakemuksesta päätöksellään määrätä ympäristötukisopimuksen irtisanottavaksi ja jo maksetun tuen osittain takaisinperittäväksi, jos kohteen biologista monimuotoisuutta koskevat olosuhteet tai muut sopimusvelvoitteiden täyttämiseen vaikuttavat olosuhteet ovat muuttuneet niin, ettei sopimuksen voimassaololle enää ole perusteita tai sopimuksen voimassaolon jatkaminen olisi kohtuutonta.

Yksityinen maanomistaja on 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa velvollinen palauttamaan sopimuskaudesta jäljellä olevia kalenterikuukausia vastaavan osan maksetusta tuesta Ruokavirastolle. Jos alueen omistaja tai erityisen oikeuden haltija on vaihtunut, palautusvelvollinen on alueen uusi yksityinen maanomistaja. Yksityinen maanomistaja ei ole 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa velvollinen maksamaan valtionavustuslain 24 §:ssä säädettyä korkoa palautettavalle määrälle.

50 §

Yksityisen maanomistajan oikeus irtisanoa sopimus

Jos sopimuksen kohteena olevan alueen omistaja tai erityisen oikeuden haltija vaihtuu, uudella yksityisellä maanomistajalla on oikeus irtisanoa sopimus ilmoittamalla irtisanomisesta kirjallisesti metsäkeskukselle kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä. Irtisanominen tulee voimaan, kun uusi yksityinen omistaja on maksanut metsäkeskukselle takaisin sopimuskaudesta jäljellä olevia täysiä kalenterikuukausia vastaavan osan maksetusta ympäristötuesta.

Yksityisellä maanomistajalla on oikeus irtisanoa sopimus myös muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa, jos hän maksaa metsäkeskukselle takaisin 1 momentissa tarkoitettua määrää 10 prosentilla korotettuna. Irtisanominen tulee voimaan, kun mainittu määrä on maksettu.

Yksityisen maanomistajan tulee irtisanoa ympäristötukisopimus, jos sopimuksen kohteena olevasta alueesta tehdään luonnonsuojelualue. Tällöin yksityisen maanomistajan tulee maksaa metsäkeskukselle takaisin 1 momentissa tarkoitettu määrä. Yksityinen maanomistaja ei ole velvollinen maksamaan valtionavustuslain 24 §:ssä säädettyä korkoa palautettavalle määrälle. Ym-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

päristötukisopimuksen velvoitteet lakkaavat siitä päivästä, kun metsäkeskus on saanut ympäristötuen palautuksen.

51 §

Takaisinperintään liittyvät Euroopan unionin lainsäädännöstä johtuvat velvoitteet

Sen estämättä, mitä tässä laissa tai valtionavustuslaissa säädetään takaisinperinnästä, Euroopan komissiolle ilmoitettuun tukiohjelmaan sisältyvä tuki on perittävä takaisin, jos se ei täytä komission hyväksymispäätöksen vaatimuksia. Tuki on perittävä takaisin myös, jos vähämerkityksisen tuen myöntämisessä ei ole noudatettu de minimis –asetuksessa säädettyjä vaatimuksia. Takaisinperittävän määrän tai sille maksettavan koron kohtuullistaminen on mahdollista vain, jos kyse on poikkeuksellisista olosuhteista, joihin tuensaja tai tämän valtuuttama taho ei olisi huolellisella toiminnalla voinut vaikuttaa. Tuki on kuitenkin perittävä kokonaan takaisin, jos Euroopan unionin lainsäädännössä sitä edellytetään. Takaisinperittävälle määrälle maksettavasta korosta säädetään valtionavustuslaissa.

Komission takaisinperintää koskevasta päätöksestä säädetään eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetussa laissa (300/2001).

52 §

Varojen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää tämän lain toimeenpanoon valtion talousarviossa osoitetun myöntämisvaltuuden ja määrärahan rajoissa varojen kohdentamisesta tässä laissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ottaen huomioon kansallisen metsästrategian tavoitteet. Metsäkeskuksen on laadittava vuosittain maa- ja metsätalousministeriölle myöntämisvaltuutta ja määrärahan suuntaamista koskeva esitys ottaen huomioon metsälain 26 §:ssä tarkoitetuissa alueellisissa metsäohjelmissa esitetyt tavoitteet.

8 luku

Erinäiset säännökset

53 §

Maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävä

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävänä on valvoa metsäkeskuksen ja Ruokaviraston toimintaa niiden hoitaessa tässä laissa säädettyjä tehtäviä. Ministeriöllä on oikeus saada metsäkeskukset ja Ruokavirasto valvontatehtävänsä liittyviä yleisiä käyttö- ja seurantatietoja ja tehdä tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia metsäkeskuksen ja Ruokaviraston toimintaan kohdistuvia tarkastuksia. Mainitut tarkastukset voivat sisältää asiakirjatarkastuksia ja paikan päällä tehtäviä tarkastuksia, jos niillä on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmis-

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

tamiseksi tuen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa. Ministeriön tarkastusoikeudesta ja tarkastusten suorittamisesta säädetään valtionavustuslain 16 ja 17 §:ssä.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada metsäkeskukselta ja Ruokavirastolta sellaisia tehtävänsä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja tuen hakijaa ja saajaa koskevista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi tuen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

54 §

Ruokaviraston valvontatehtävä

Ruokaviraston tehtävänä on suorittaa tämän lain noudattamisen valvonnassa tarpeellisia metsäkeskuksen toimintaan kohdistuvia tarkastuksia sen mukaan kuin maa- ja metsätalousministeriö tarkemmin määrää. Ruokaviraston valvontatehtävän osalta noudatetaan tällöin, mitä 53 §:ssä säädetään maa- ja metsätalousministeriön valvontatehtävästä.

Ruokavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada metsäkeskukselta sellaisia tehtävänsä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja tuen hakijaa ja saajaa koskevista seikoista, joilla on olennaista merkitystä tämän lain noudattamisen varmistamiseksi tuen myöntämisessä, maksamisessa ja käytön valvonnassa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään Ruokaviraston tehtäviin kuuluvien tarkastusten määrästä ja kohdentamisesta sekä muista valvonnan järjestämisen teknisistä yksityiskohdista.

55 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan valtionavustuslain muutoksenhakua koskevia säännöksiä. Takaisinperintää, sopimuksen purkamista ja irtisanomista sekä asiamiehelle tai avustajalle määrättyä väliaikaista kieltoa koskevassa asiassa muutosta haetaan kuitenkin valittamalla hallinto-oikeuteen ilman oikaisuvaatimusmenettelyä.

56 §

Maastomittaukset

Tähän lakiin liittyvissä maastossa tehtävissä mittauksissa käytetään metsätaloudessa yleisesti käytettäviä mittaus- ja arviointimenetelmiä.

57 §

Luonnonvarakeskuksen tehtävä

Luonnonvarakeskuksen tulee vuosittain elokuun loppuun mennessä toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle tiedot kolmen edellisen kalenterivuoden puukuutiometrin keskikantohinnan aritmeettisesta keskiarvosta maakunnittain.

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Lisäksi Luonnonvarakeskuksen tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle muut tässä laissa tarkoitettujen tukien toimeenpanossa tarvittavat tiedot.

9 luku

Voimaantulo

58 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tämä laki on voimassa 31 päivään joulukuuta 2029.

Tämän lain muita kuin tuen myöntämistä koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin tämän lain nojalla myönnettyyn tukeen lain voimassaoloajan päätyttyä. Lain voimassaolon päätyttyä ei kuitenkaan voida myöntää lisääikää toteuttamissuunnitelmaan perustuvan työn loppuunsaattamiseen. Metsäkeskus voi lain voimassaolon päätyttyä erityisestä syystä pidentää lain voimassaoloaikana myöntämäänsä lisääikää enintään kaksi vuotta. Kyseinen päätös on tehtävä ennen 1 päivää lokakuuta 2030. Tämän lain nojalla myönnetty tuki tulee maksaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2032.

Tämän lain mukaista rahoitusta tulee hakea viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2029. Suomen metsäkeskuksen on pyydettävä hakemuksen lähettäjää toimittamaan hallintolain 22 §:n 1 momentissa tarkoitettut puuttuvat selvitykset viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2029. Hakijan on toimitettava mainitut ja muut hakemusta täydentävät selvitykset metsäkeskukselle viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2029. Taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea voidaan myöntää tämän lain nojalla vain tämän lain voimaantultua aloitettuun toimenpiteeseen. Taimikon ja nuoren metsän tukea voidaan myöntää toimenpiteelle, joka on saatettu loppuun viimeistään 31 päivänä syyskuuta 2029.

Sen estämättä, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään, taimikon ja nuoren metsän hoitoon voidaan myöntää 13 §:n nojalla tukea, **vaikka metsänuudistamiseen liittyvä hoito- ja kunnossapitovelvoite on vielä voimassa.** ~~jos kymmenen vuotta on kulunut samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisen metsänuudistamisen loppuun maksamisesta. Taimikon ja nuoren metsän hoitoon ei voida tämän lain 13 §:n nojalla myöntää tukea, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen nuoren metsän hoidon tuen loppuun maksamisesta ole kulunut kymmentä vuotta.~~ Taimikon ja nuoren metsän hoitoon ei voida myöntää tukea 13 §:n nojalla, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) mukaisen nuoren metsän hoidon tuen ~~loppuun maksamisesta ole kulunut kymmentä vuotta~~ tai taimikon varhishoidon tuen loppuun maksamisesta ole kulunut **viittä** vuotta.

Terveyslannoitukseen ei voida 14 §:n nojalla myöntää tukea, ellei samalla kohteella rahoitetun kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen terveyslannoituksen tuen loppuun maksamisesta ole kulunut 20:tä vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen terveyslannoituksen tuen loppuun maksamisesta ole kulunut kymmentä vuotta.

Suometsän hoitosuunnitelman laatimiseen tai suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja pien- narten tekemiseen ei voida 15 ja 16 §:n nojalla myöntää tukea, ellei kestävän metsätalouden

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

rahoituksesta annetun lain mukaisen kunnostusojituksen rahoituksen loppuun maksamisesta ole kulunut vähintään 20:tä vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen suometsän hoidon tuen loppuun maksamisesta ole kulunut kymmentä vuotta. Suometsän vesien-suojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemiseen voidaan myöntää 16 §:n nojalla tukea, jos toimenpiteiden toteutus perustuu kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 9 §:n mukaiseen toteuttamissuunnitelmaan. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että toteuttamissuunnitelman laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja valmis suunnitelma toimitetaan metsäkeskuksen hyväksyttäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Metsätien tekemiseen ei voida 17–19 §:n nojalla myöntää tukea, ellei kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisesta tiehankkeen rahoituksen loppuun maksamisesta ole kulunut vähintään 20:tä vuotta tai kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain mukaisen tiehankkeen tuen loppuun maksamisesta ole kulunut kymmentä vuotta. Tästä edellytyksestä voidaan kuitenkin poiketa, jos tien käyttö on olennaisesti muuttunut metsätalouden kuljetusten laajenemisen tai muuttuu arvioidun laajenemisen vuoksi taikka jos tie ei enää rakenteeltaan sovellu nykyisen puutavarankuljetuskaluston, hakkeenkuljetuskaluston tai työkoneiden kuljetuskaluston käyttöön. Lisäksi edellytyksenä on, että tien tekemisen tai sen perusparannuksen edellisen rahoituksen loppuun maksamisesta julkisin varoin on kulunut vähintään kymmenen vuotta.

Terveyslannoituksen, metsätien tekemisen ja metsäluonnon hoitohankkeen toteuttamissuunnitelmana voidaan hyväksyä kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain nojalla rahoitettu terveyslannoituksen, metsätien tekemisen ja metsäluonnon hoitohankkeen suunnitelma, jos suunnitelma sellaisenaan tai täydennettynä täyttää 10 §:ssä säädetyt vaatimukset ja jos työn toteuttamiseen suunnitelman perusteella voidaan myöntää terveyslannoituksen, metsätien tekemisen ja metsäluonnon hoitohankkeen tukea. Suunnitelman täydentämiseen ei myönnetä tukea.

2.

Laki

kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain 29 a ja 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 29 a §:n 2 momentti ja 48 §:n 2 momentti, sellaisena kuin ne ovat 29 a §:n 2 momentti laissa 227/2016 ja 48 §:n 2 momentti laissa 983/2020, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

29 a §

Toimenpiteiden toteuttamisen määräaika

— — — — —
Metsäkeskus voi päättää enintään kahden vuoden lisäajan myöntämisestä toteuttamissuunnitelmaan perustuvan työn loppuunsaattamiseen. Lisäajan myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteiden toteuttaminen on viivästynyt toteutustyötä kohdanneen ennalta arvaamattoman esteen vuoksi. Lisäaikaa ei myönnetä, jos toimenpiteiden loppuunsaattaminen on viivästynyt tuensaajan, toteuttamissuunnitelman laatijan tai muun tuensaajan käyttämän asiamiehen taikka tuettavan hankkeen toteuttajan menettelystä. Metsäkeskus voi erityisestä syystä pidentää myöntämäänsä lisäaikaa enintään kaksi vuotta.
— — — — —

48 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

— — — — —
Tämän lain muita kuin tuen myöntämistä koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin tämän lain nojalla myönnettyyn tukeen lain voimassaoloajan päätyttyä. Lain voimassaolon päätyttyä ei kuitenkaan voida myöntää lisäaikaa toteuttamissuunnitelmaan perustuvan työn loppuunsaattamiseen. Metsäkeskus voi lain voimassaoloajan päätyttyä erityisestä syystä pidentää lain voimassaoloaikana myöntämäänsä lisäaikaa enintään kaksi vuotta. Kyseinen päätös on tehtävä ennen 1 päivää lokakuuta 2023. Tämän lain nojalla myönnetty tuki tulee maksaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2026. Tämän lain mukaista rahoitusta tulee hakea viimeistään 1 päivänä lokakuuta 2023. Suomen metsäkeskuksen on pyydettävä hakemuksen lähettäjää toimittamaan hallintolain 22 §:n 1 momentissa tarkoitetut puuttuvat selvitykset viimeistään 1 päivänä marraskuuta 2023. Hakijan on toimitettava mainitut ja muut hakemusta täydentävät selvitykset metsäkeskukselle viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023.
— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö MmVM 18/2022 vp

Helsingissä 23.11.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Mikko Kärnä kesk
jäsen Mikko Lundén ps
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Anders Norrback r
jäsen Raimo Piirainen sd
jäsen Piritta Rantanen sd
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Tiina Elo vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina